

DE WERKENDE STUDENT

EEN BESCHRIJVING VAN HET PROFIEL VAN
DE WERKENDE STUDENT EN DE GEVOLGEN
VOOR DE STUDIEVOORTGANG

Inhoudstafel

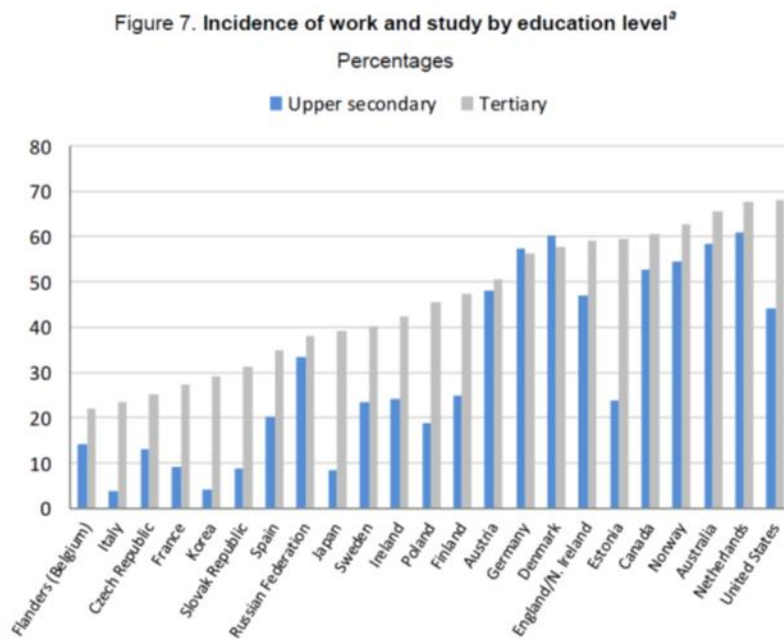
1	Context	3
2	Data en procedure	6
2.1	Studentenpolls 2013-2014, 2014-2015, 2016-2017, 2017-2018 en 2018-2019	6
2.2	Gekoppelde databank academiejaar 2019-2020	6
2.3	Variabelenconstructie studentenpolls	7
2.4	Variabelenconstructie gekoppelde databank	8
3	Omvang van studentenarbeid	11
3.1	De omvang van studentenarbeid onder VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020	11
3.2	Trends in studentenarbeid	14
4	Profiel van de werkende student	17
4.1	Het profiel van de werkende student op basis van de VLIR-kansengroepenindicatoren	17
4.2	Het profiel van de werkende student op basis van de kenmerken van de tewerkstelling	32
5	Relatie tot studierendement	46
5.1	De intentie tot werken in relatie tot het studierendement	46
5.2	De kenmerken van tewerkstelling in relatie tot het studierendement	47
6	Conclusie	55
7	Bibliografie	58

1 Context

In de voorbije decennia is de regelgeving rond studentenarbeid in België in toenemende mate versoepeld. Tot 2012 konden studenten een maximum aantal dagen (46 dagen) werken onder het voordelige studentenstatuut en dat bovendien gedurende welbepaalde periodes (bv schoolvakanties). Vanaf 2012 wijzigde de regeling zodat studenten 50 dagen konden werken verspreid over het volledige kalenderjaar. Cijfers van het *Jeugd Onderzoeksplatform* (JOP, 2018) tonen dat deze evolutie gepaard ging met een toename van het aantal studenten die tijdens het schooljaar werken. Sinds 1 januari 2017 is de regelgeving nog verder versoepeld en mogen studenten maximum 475 uur per kalenderjaar werken onder het studentenstatuut. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat een student die dagelijks 3 uur in de cafetaria van de universiteit werkt zo'n 160 dagen kan werken. Deze regeling biedt studenten een zeer grote flexibiliteit en faciliteert de combinatie van studeren en werken. Cijfers tonen dat ook deze toename in flexibiliteit gepaard ging met een toename van studentenarbeid (Randstad, 2018; Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, 2019). Opvallend daarbij is de enorme toename van het aandeel studenten die op regelmatige basis werken doorheen de week, van 26% in 2017 naar 44% in 2018 (Randstad, 2018). De regelgeving speelt daarmee in op de toenemende vraag naar flexibele arbeidskrachten op de arbeidsmarkt (zie bijvoorbeeld Barke et al., 2000) die het gevolg is van evoluties in onder meer de dienstensector.

Het meest recent beschikbare internationaal vergelijkend cijfermateriaal toont dat het fenomeen van de werkende student in Vlaanderen in 2012 nog eerder beperkt was in omvang, zeker wanneer men vergelijkt met buurlanden Nederland en Duitsland (zie Figuur 1). Recente JOP-data maken voor Vlaanderen een vergelijking mogelijk tussen de situatie in 2006, 2013 en 2018 en tonen dat het aandeel studenten hoger onderwijs dat zowel tijdens het schooljaar als tijdens de vakantieperiode werkt, sterk toenam. Het aandeel studenten dat enkel tijdens de vakantieperiode werkt is daarentegen stelselmatig afgenomen (JOP, 2018). De recente versoepeling van de regelgeving rond studentenarbeid lijkt alvast tot gevolg te hebben gehad dat studenten meer tijdens het academiejaar werken.

Figuur 1: Prevalentie van de combinatie werken en studeren naar onderwijsniveau, gebaseerd op PIAAC 2012 (OECD, 2015).

a) This is the level of education that each young person (16-29) is currently studying for.

Source: OECD calculations based on Survey of Adult Skills (PIAAC) (2012).

De algemene verwachting is dat het fenomeen van *de werkende student*, dat wil zeggen de student die voltijds studeert en daarnaast ook werkt in zijn/haar vrije tijd¹, aan belang toeneemt in België. Er is ons tot hertoe evenwel geen onderzoek bekend dat deze recente evoluties op gedetailleerde wijze in kaart brengt. Het topic is ook opvallend afwezig in de debatten over hoger onderwijs in Vlaanderen. Dat is merkwaardig aangezien de literatuur ons leert dat de studie van studentenarbeid niet los gezien kan worden van haar gevolgen. Over het algemeen heeft studentenarbeid een positief effect op de persoonlijke ontwikkeling van de student en diens toekomstige inzetbaarheid op de arbeidsmarkt (McKechnie et al., 2010). De negatieve effecten van studentenarbeid hebben vooral betrekking op de studievoortgang (Baert et al., 2018; Neyt et al., 2019). Met betrekking tot dat laatste wordt vaak verwezen naar de zero-sum theorie waarin men stelt dat de besteedde tijd aan een studentenjob gelijkstaat aan tijd die men niet kan investeren in de studies. Ander onderzoek stelt dat de negatieve gevolgen van studentenarbeid op de studievoortgang varieert naargelang de motieven en de intensiteit (Callender, 2008; Jewell, 2014). Vooral studenten die zich eerder als werknemer, dan als student identificeren zouden lijden onder de negatieve gevolgen van studentenarbeid. Daarnaast zouden de negatieve gevolgen van studentenarbeid ook zwaarder doorwegen naarmate men een

¹ Werkende studenten dienen duidelijk onderscheiden te worden van werkstudenten. Deze laatste hebben een officieel erkend statuut, werkende studenten blijven grotendeels administratief onzichtbaar voor instellingen van het hoger onderwijs.

intensief werkschema hanteert én wanneer studenten afhankelijk zijn van het inkomen uit studentenarbeid om noodzakelijke kosten dekken (bv. cursusmateriaal, levensonderhoud, huur).

Samengevat is de studie naar het fenomeen van *werkende studenten* belangrijk. Het fenomeen roept tal van vragen op naar de impact van het werken op het welzijn en de studievoortgang en de link met studiekosten. Het is vooral ook een fenomeen dat in komende jaren alleen maar aan belang zal winnen. Een instelling als de VUB die door haar ligging een groot aantal studenten rekruteert uit minder bemiddelde gezinnen, doet er goed aan dit thema op te pikken en ermee aan de slag te gaan. Dit rapport vormt daartoe een eerste stap. Het rapport bestaat uit drie delen. In een eerste deel wordt de omvang en de evolutie van studentenarbeid onder VUB- generatiestudenten in kaart gebracht. In een tweede deel maken we het profiel op van de werkende student, en in het derde deel onderzoeken we studentenarbeid in relatie tot het studierendement.

2 Data en procedure

In dit rapport maken we gebruik van analyses op twee databronnen: Ten eerste de studentenpolls uit de academiejaren 2013-2014, 2014-2015, 2016-2017, 2017-2018 en 2018-2019 afgenomen bij studenten van het vak Sociologie 1 en, ten tweede, een gekoppelde databank gebaseerd op de inschrijvingsdata van academiejaar 2019-2020. We lichten hieronder beide databronnen toe.

2.1 Studentenpolls 2013-2014, 2014-2015, 2016-2017, 2017-2018 en 2018-2019

De studentenpoll is een jaarlijks enquête die wordt afgenomen bij studenten humane wetenschappen (Politieke wetenschappen, Sociologie, Communicatiewetenschappen, Psychologie en Pedagogie, Rechten, Handelsingenieur, Taal- en letterkunde, Agogiek, Filosofie, Geschiedenis, Economie, Bedrijfskunde) die fysiek aanwezig waren in de tweede les van het vak Sociologie 1; een vak dat overdag gedoceerd wordt in het eerste semester. De data uit de studentenpolls laten ons toe om de evolutie te schetsen in het aandeel eerstejaarsstudenten van het vak Sociologie 1 dat aangeeft betaald werk te hebben (of de intentie heeft te werken) aan het begin van het academiejaar. De studentenpoll werd niet afgenomen in 2015-2016.

Het aantal geselecteerde respondenten voor de afzonderlijke studentenpolls bedraagt 605 (2013-2014), 541 (2014-2015), 606 (2016-2017), 735 (2017-2018) en 650 (2018-2019).

2.2 Gekoppelde databank academiejaar 2019-2020

De gekoppelde databank bevat administratieve gegevens van VUB-studenten uit volgende databronnen:

- Een databank *Inschrijvingen* waarin alle informatie verrat zit in verband met de inschrijving(en) van studenten voor een bepaald programma en plan, alsook een variabele die generatiestudenten onderscheidt van niet-generatiestudenten;
- Een databank *InstroomEnquête* waarin de data verrat zitten afkomstig uit de onlinebevraging die studenten bij inschrijving aan de VUB wordt voorgelegd. In deze databank vinden we informatie over de intentie tot het verrichten van betaald werk in het komend academiejaar, de duur van tewerkstelling, de intensiteit van tewerkstelling en motivaties om al dan niet te werken. Tot slot bevat deze databank ook alle variabelen die nodig zijn om de VLIR-kansengroepenindicatoren anderstaligheid, meertaligheid en scholingsniveau van de ouders

te bepalen, alsook een deel van de variabelen nodig om te bepalen of een student een migratieachtergrond heeft;

- Een databank *Vooropleiding* waarin de vooropleiding die toegang gaf tot een inschrijving vervat zit, alsook het land waar de vooropleiding werd gevolgd. Dit laatste gegeven is eveneens van belang voor het bepalen van de VLIR-kansengroepindicator migratieachtergrond;
- Een databank *Persoonsgegevens* waarin gegevens over het geboortjaar, geslacht, de nationaliteit(en), het land waar het domicilieadres gevestigd is, beursstatuut en functiebeperkingen vervat zijn;
- Een databank *Studierendement* waarin alle gegevens in verband met het aantal ingeschreven, opgenomen en behaalde studiepunten vervat zitten. Dat laat toe voor elke student het gemiddeld studierendement te berekenen op basis van de verhouding tussen het aantal behaalde studiepunten na deliberatie ten opzichte van het totaal aan opgenomen studiepunten.

Na een reeks selecties werden voor wat betreft het academiejaar 2019-2020 2191 unieke actieve generatiestudenten geïdentificeerd in de gekoppelde databank (zie ook: Steunpunt Hoger Onderwijs VUB, 2020a). Het begrip generatiestudent doelt op het feit dat het om studenten gaat die zich in het academiejaar 2019-2020 voor het eerst inschreven met een diplomacontract voor een bacheloropleiding in het Vlaamse hoger onderwijs. Voor 12 van de 2191 unieke generatiestudenten bleken er geen intakevragenlijstdata beschikbaar. Dit betekent dat we voor deze 12 studenten niet over de nodige informatie beschikken over de periodiciteit, intensiteit en motieven om te werken naast de studies, of om te bepalen of ze behoren tot een van de VLIR-kansengroepen wat betreft anderstaligheid, meertaligheid, migratieachtergrond en scholingsniveau van de ouders.

2.3 Variabelenconstructie studentenpolls

De werkende student

In deze paragraaf beschrijven we de operationalisering van de gehanteerde kenmerken. In de studentenpolls wordt er naar betaalde arbeid gepeild op basis van de vraag "Hebt u momenteel betaald werk?".

Scholingsniveau van de ouders

In de studentenpolls peilen we naar het scholingsniveau van de ouders op basis van het opleidingsniveau van de vader en de moeder (1: laaggeschoold, 2: middengeschoold, 3: hooggeschoold). Een student uit een kortgeschoold milieu is een student waarvan de moeder noch de

vader het secundair onderwijs hebben voltooid. Een student uit een middengespoold milieu is een student waarvan de moeder noch de vader een diploma hoger onderwijs hebben behaald, maar waarvan minstens één ouder een diploma secundair onderwijs behaalde.

2.4 Variabelenconstructie gekoppelde databank

De werkende student

Vragen naar werken hebben betrekking op dagstudenten. Studenten die in aanmerking komen voor het statuut van 'werkstudent' worden buiten beschouwing gelaten. De instroomenquête (2019-2020) bevat vier indicatoren om een inschatting te krijgen van de werkende student. Ten eerste peilen we naar de *intentie tot het verrichten van betaald werk in het komend academiejaar*. De *intentie tot het verrichten van betaald werk* wordt gemeten op basis van de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken (studentenjob en/of andere job)?'² (1: Ja, ik werk al; 2: Ja, ik zal werk zoeken; 3: Neen en ik zal geen werk zoeken; 4: Weet ik nog niet). Voor zij die aangeven te werken of werk te zullen zoeken, peilden we verder naar *de duur van tewerkstelling*, *de intensiteit van tewerkstelling* en *motivaties om al dan niet te werken*. De *duur van tewerkstelling* peilt naar de voorkeur voor werken tijdens de week versus het weekend en werken overdag versus 's avonds. De variabele *motivaties om al dan niet te werken* geeft aan in welke mate studenten betaald werken om (1) de studies te bekostigen, (2) in het levensonderhoud te voorzien (voor zichzelf of de familie), (3) vrijetijdsactiviteiten te bekostigen, of (4) om werkervaring op doen met het oog op later.

VLIR-kansengroepenindicatoren

In dit rapport nemen we de volgende VLIR-kansengroepenindicatoren mee in onze analyses: studenten met een functiebeperking, studenten met een migratieachtergrond, studenten nieuwkomers, anderstalige studenten, meertalige studenten, werkstudenten, beursstudenten, bijna beursstudenten en studenten uit een kort- of middengespoold milieu.

Studenten met een functiebeperking zijn studenten bij wie er een blijvende of langdurige uitval is (minstens 12 maanden effectieve uitval en/of een uitval van 12 maanden die in de toekomst voorzien is- op een of meerdere lichaamsfuncties opgesomd in de International Classification of Functioning (ICF). We voegen de variabele functiebeperking als een dichotome variabele aan onze modellen toe (0: tikt niet aan op functiebeperking, 1: tikt aan op functiebeperking).

Een student met een migratieachtergrond is een student die: (1) een hoofdverblijfplaats heeft in België (officieel thuisadres) op het moment van de inschrijving en (2) zelf niet de Belgische nationaliteit heeft

² Men dient er rekening mee te houden dat deze vragen ingevuld werden bij de inschrijving. Afhankelijk van of die inschrijving vroeg of zeer laat gebeurde, kan de accuraatheid van het antwoord met betrekking tot de reële werksituatie uiteraard verschillen.

of minstens één ouder of minstens twee grootouders hebben die de Belgische nationaliteit niet bezat(en) bij de geboorte en (3) een Belgisch diploma secundair onderwijs heeft. Het VLIR-Charter Kansengroepen onderscheidt naast studenten met een migratieachtergrond ook studenten nieuwkomers. Het gaat om studenten die (1) een hoofdverblijfplaats hebben in België (officieel thuisadres) op het moment van de inschrijving en (2) zelf niet de Belgische nationaliteit hebben of minstens één ouder of minstens twee grootouders hebben die de Belgische nationaliteit niet bezat(en) bij de geboorte en (3) geen Belgisch diploma secundair onderwijs hebben. Aangezien het aantal nieuwkomers onder de VUB-generatiestudenten beperkt is, voegen we deze categorie toe aan de variabele migratieachtergrond. Op die manier wordt onze indicator voor migratieachtergrond opgedeeld naar vijf categorieën: Belgische achtergrond, EU1-achtergrond, Niet-EU1 achtergrond, nieuwkomers en overige. De groep met EU1-achtergrond wordt conform die VLOR handleiding (2015) afgebakend in termen van de volgende landen: Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, IJsland, Liechtenstein, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zwitserland. De groep Overige verwijst naar studenten die bij inschrijving nog geen verblijfplaats hadden in België en studenten waarvoor informatie over de geboortenationaliteit van één van de (groot)ouders ontbreekt. In onze analyses nemen we de groep studenten met een Belgische achtergrond op als de referentiecategorie.

Anderstalige studenten zijn studenten die met alle gezinsleden een andere taal dan het Nederlands spreken. Meertalige studenten zijn studenten die thuis naast Nederlands met minstens één gezinslid een andere taal spreken. Om rekening te houden met alle mogelijke gezinssamenstellingen (een van beide ouders is niet aanwezig, de student heeft enkel nog contact met broers/zussen, de student in kwestie is een enig kind) werden studenten voor beide variabelen enkel als onbekend beoordeeld wanneer men voor alle gezinsleden niet van toepassing aangaf. We combineren beide indicatoren in een samengestelde variabele (0: eentalig Nederlands, 1: Anderstaligheid (enkel andere taal dan Nederlands), 2: Meertaligheid).

Een beursstudent is een student die een studietoelage ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap. We voegen deze variabele toe als dichotome variabele (0: niet-beursstudent, 1: beursstudent).

Het VLIR-Charter Kansengroepen definieert een student uit een kortgeschoold milieu als een student waarvan de moeder noch de vader het secundair onderwijs hebben voltooid. Een student uit een middengeschoold milieu is een student waarvan de moeder noch de vader een diploma hoger onderwijs behaalden, maar waarvan minstens één ouder een diploma secundair onderwijs behaalde. Wanneer er een gegeven ontbreekt (bijvoorbeeld: de student weet het opleidingsniveau van een ouder niet), dan wordt dit als 'onbekend' geregistreerd. De variabele scholingsniveau ouders bevat 4 categoriën: laaggeschoold, middengeschoold, hooggeschoold en onbekend. Studenten met hooggeschoolde ouders fungeren als referentiecategorie.

De VLIR-indicator werkstudent nemen we niet op in onze rapportage. De categorieën werkstudenten -i.e., studenten die bij de inschrijving (a) in dienstverband werken, minstens de helft van een voltijds opdracht gebruikelijk in de sector van tewerstelling, of (b) werken als zelfstandige in hoofdberoep, of (c) uitkeringsgerechte werkzoekende zijn- en werkende studenten zijn immers wederzijds exclusief: men kan niet tegelijk werkstudent en werkende student zijn.

Studierendement

We maken gebruik van 3 indicatoren om een inschatting te krijgen van het studierendement. Het gemiddeld studierendement meet, ten eerste, de verhouding tussen het aantal verworven studiepunten (inclusief toegestane onvoldoendes) en het aantal opgenomen studiepunten aan het einde van het academiejaar waarin de generatiestudenten zich voor het eerst inschreven aan een universiteit. Op die manier stemt deze indicator overeen met de VLIR-indicator studierendement. We doen dezelfde oefening vervolgens ook voor twee cesuren, namelijk een studierendement van (1) minstens 30% en (2) 100%.

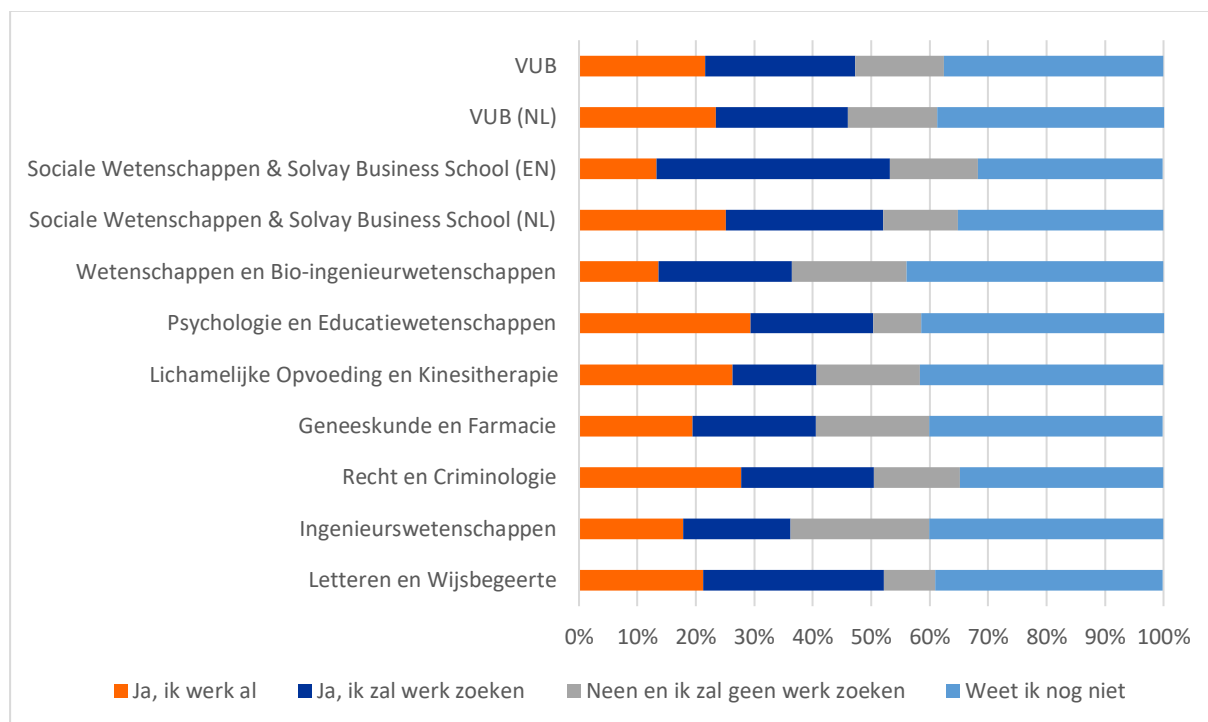
3 Omvang van studentenarbeid

3.1 De omvang van studentenarbeid onder VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020

In tabel 1 en figuur 2 geven we de verdeling van de VUB-generatiestudenten naargelang hun gerapporteerde intentie tot het verrichten van betaald werk weer op basis van de meest recent beschikbare administratieve data uit de instroomenquête (academiejaar 2019-2020). Op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken (studenten job en/of andere job)?' antwoordt 14,8% van de VUB-generatiestudenten dat ze reeds werkten. Iets minder dan een kwart van de studenten geeft verder aan werk te zullen zoeken (23,2%) en 41,2% van de studenten geeft aan nog niet te weten of ze betaald werk zullen verrichten. Slechts 19,2% van de studenten geeft aan niet te werken en ook geen werk te zullen zoeken. Ongeveer 40% van de generatiestudenten geeft bij de inschrijving dus aan te zullen werken tijdens hun eerste jaar aan de VUB.

Als we kijken naar de verschillen tussen de faculteiten, dan vinden we de hoogste percentages werkende studenten terug in de faculteiten Psychologie en Educatiewetenschappen en Recht en Criminologie, met respectievelijk 29,3% en 27,8%. Als we daar ook de groep studenten aan toevoegen die nog niet werken, maar wel de intentie hebben om te werken dan stellen we vast dat voor de faculteiten Letten en Wijsbegeerte, Recht en Criminologie, Psychologie en Educatiewetenschappen, en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (zowel Engelstalige als Nederlandstalige Bachelors) het aantal studenten dat werkt/wil werkt iets boven de 50% bedraagt. Het grootste percentage studenten dat aangeeft niet te werken en ook geen werk zal zoeken vinden we terug in de faculteit Ingenieurswetenschappen (23,7%).

Figuur 2: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' per faculteit onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 (bron: Instroomenquête 2019-2020)

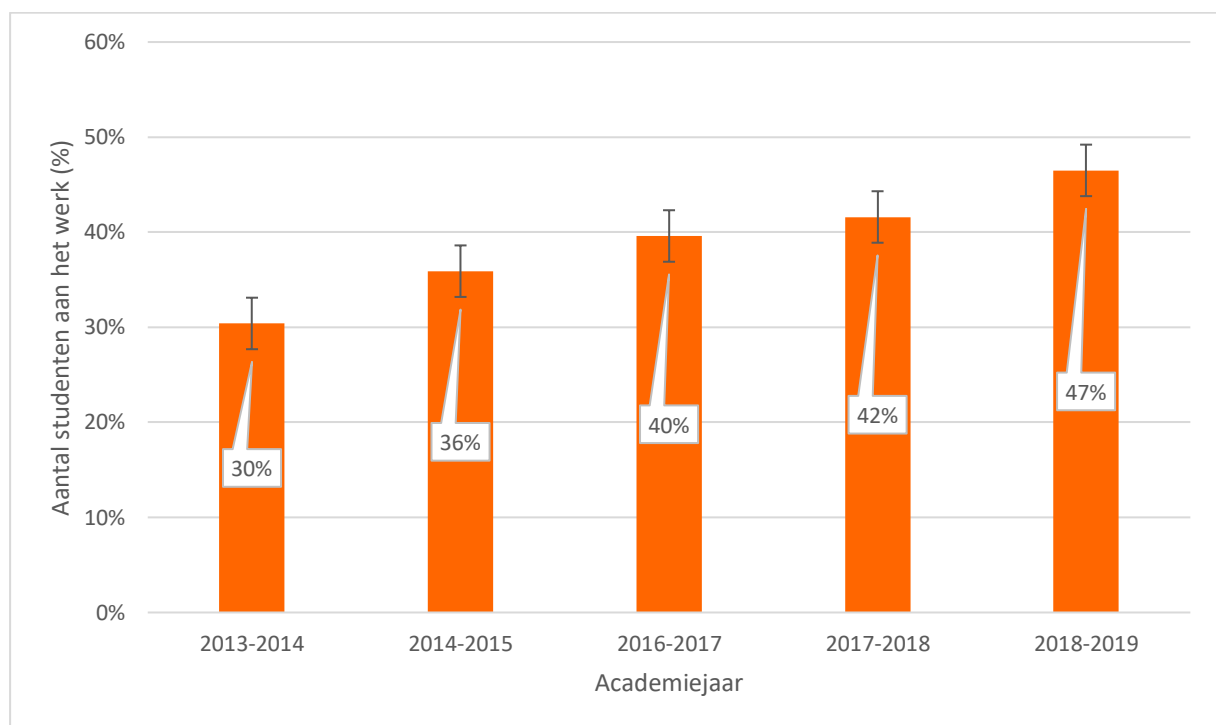
Tabel 1: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' per faculteit onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 (bron: Instroomenquête 2019-2020)

Faculteit	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal	Ontbrekende waarde/ Geen data
Letteren en Wijsbegeerte	21,2%	31,0%	8,8%	38,9%	113	13
Ingenieurswetenschappen	17,8%	18,4%	23,7%	40,1%	152	7
Recht en Criminologie	27,8%	22,7%	14,7%	34,8%	273	42
Geneeskunde en Farmacie	19,4%	21,1%	19,4%	40,0%	180	6
Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie	26,3%	14,3%	17,7%	41,7%	175	10
Psychologie en Educatiewetenschappen	29,3%	21,0%	8,3%	41,5%	205	24
Wetenschappen en Bio-ingenieurwetenschappen	13,6%	22,8%	19,6%	44,0%	184	5
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (NL)	25,1%	26,9%	12,8%	35,2%	375	28
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (EN)	13,3%	39,9%	15,0%	31,7%	353	41
VUB (nl)	23,4%	22,6%	15,3%	38,8%	1657	142
VUB	21,6%	25,6%	15,2%	37,6%	2010	185

3.2 Trends in studentenarbeid

Op basis van de vraag die peilt naar betaald werk ('Hebt u momenteel betaald werk?') uit de studentenpolls 2013-2014, 2014-2015, 2016-2017, 2017-2018 en 2018-2019 is het mogelijk om de evolutie van de werkende student in de populatie studenten die ingeschreven zijn in de cursus Sociologie 1 in kaart te brengen (zie Figuur 3 en Tabel 2). De percentages geven de verhouding tussen het aantal studenten met een betaalde job en het totaal aantal geselecteerde studenten weer. We stellen een duidelijke toename van studentenarbeid vast. In de periode 2013-2014 tot en met 2018-2019 nam het aandeel studenten dat werkt naast de studies toe van 30% naar 47%. Dit effect is bovendien statistisch significant ($\eta = 0,123$; $p < 0,05$).

Figuur 3: Evolutie studentenarbeid (Studentenpoll vakgroep Sociologie)

Tabel 2: Percentage werkende studenten per academiejaar en per studierichting (bron: Studentenpoll vakgroep Sociologie)

	Academiejaar				
	13-14	14-15	16-17	17-18	18-19
	(N=605)	(N=541)	(N=606)	(N=735)	(N=650)
Globaal	30,4%	35,9%	39,6%	41,6%	46,5%
Studierichting					
Politieke wetenschappen & Sociologie	29,9%	40,0%	35,2%	49,2%	44,4%
Economie	35,7%	29,1%	38,8%	42,0%	46,0%
Rechten	31,1%	34,1%	38,9%	40,0%	40,7%
Communicatiewetenschappen	34,0%	40,8%	44,7%	30,8%	50,0%
Psychologie & Pedagogie	26,4%	30,3%	42,5%	41,7%	50,0%
Sociale & culturele agogiek	32,1%	45,5%	31,6%	31,0%	--
Geschiedenis	11,5%	--	32,1%	--	--
Criminologie	38,6%	43,8%	38,6%	50,0%	46,2%

De gegevens van de studentenpolls tonen duidelijk dat het fenomeen van de werkende student aan de VUB aan belang wint. Wanneer we kijken naar de cijfers naargelang de gevolgde studierichting dan blijken de patronen wel enigszins te fluctueren over de tijd³. Enkel in de studierichting criminologie lijkt het cijfer over de jaren heen consequent aan de hoge kant te zijn. In het meest recente academiejaar ligt het cijfer in alle richtingen boven de 40%.

In een volgende stap gaan we na in welke mate deze algemene stijgende trend in studentenarbeid ook terug te vinden is bij een aantal specifieke groepen (zie Tabel 3). Wat geslacht betreft, zien we dat zowel het percentage mannelijke als vrouwelijke studenten dat werkt, toeneemt over de jaren heen. Wat opvalt, is dat meer dan 50% van de vrouwen studentenarbeid verricht in 2018-2019. Bovendien is de proportie vrouwen met een studentenjob voor élk academiejaar aanzienlijk groter dan de proportie mannen. Deze verschillen zijn telkens statistisch significant.

Tot slot, en opvallend, stellen we geen significant verschil in studentenarbeid vast naargelang het scholingsniveau van de ouders. Over het algemeen blijkt de toename in studentenarbeid veeleer algemeen te zijn, dan toe te schrijven aan specifieke groepen.

³ Resultaten van studierichtingen met te kleine aantallen werden weggelaten.

Tabel 3: Kruistabel van studentenarbeid naargelang geslacht, migratieachtergrond en studierichting

	Studentenarbeid (% 'ja')				
	2013-2014	2014-2015	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Geslacht					
Vrouw	34,8%	38,7%	44,0%	44,6%	51,5%
Man	23,1%	29,5%	30,8%	36,3%	38,0%
Cramer's V	0,12	0,09	0,13	0,08	0,13
χ^2	9,07**	4,37*	9,65**	4,79*	10,76**
N	603	537	606	730	648
Scholingsniveau van de ouders					
Laaggeschoold	23,5%	33,3%	37,5%	39,3%	46,2%
Middengeschoold	39,1%	41,2%	45,5%	44,7%	52,6%
Hooggeschoold	28,6%	34,3%	42,7%	41,2%	43,8%
Cramer's V	0,10	0,03	0,05	0,03	0,07
χ^2	6,29*	0,58	1,73	0,70	2,82
N	588	523	583	680	595

4 Profiel van de werkende student

De data van de Instroomenquête (academiejaar 2019-2020) laten ons toe om het profiel van de werkende student meer in detail te beschrijven. We beschrijven het profiel van de werkende student op basis van twee groepen van variabelen. In deze sectie beschrijven we het profiel van de werkende student aan de hand van de VLIR- kansengroepenindicatoren. Vervolgens bespreken we het profiel van de werkende student ook op basis van de periode van tewerkstelling, de motivaties om al dan niet te werken en de arbeidsintensiteit (op basis van het gemiddeld aantal uur dat men werkt/wil werken). We bespreken deze resultaten telkens voor zowel de volledige steekproef (alle VUB generatiestudenten uit het academiejaar 2019-2020) als per faculteit.

4.1 Het profiel van de werkende student op basis van de VLIR- kansengroepenindicatoren

In deze sectie stellen we het profiel van de werkende student op aan de hand van de VLIR- kansengroepenindicatoren. Voor de analyses hebben we de volgende strategie gevolgd. Eerst zijn kruistabellen opgesteld. Vervolgens stellen we een model op waarbij de relatie tussen de 5 VLIR- kansengroepenindicatoren met elkaar in verband brengen. Met dit laatste model onderzoeken we welke kansengroepenindicatoren het zwaarst doorwegen.

Tabel 4 presenteert de bivariate verbanden tussen de intentie tot het verrichten van betaald werk en de VLIR-kansengroepenindicatoren. We zien dat studenten met een functiebeperking minder werken, en minder geneigd zijn te werken tijdens het academiejaar in vergelijking met studenten zonder een functiebeperking. 18,3% van de studenten met een functiebeperking werken reeds, tegenover 21,7% van de studenten zonder een functiebeperking. 9,9% van de studenten met een functiebeperking zal tijdens het academiejaar betaald werk zoeken tegenover 26,2% van de studenten zonder een functiebeperking.

Werken, en de intentie om te werken, verschilt daarnaast naargelang de migratieachtergrond. Als we kijken naar de groep studenten die reeds werken, springen de studenten met een EU1-migratieachtergrond eruit. Bijna 30% van de studenten met een EU1-migratieachtergrond gaf aan reeds te werken. Studenten met een niet-EU1-migratieachtergrond, studenten nieuwkomers en studenten binnen de categorie 'overige' zijn het meest vertegenwoordigd binnen de groep die aangeeft te willen werken in het komende academiejaar, respectievelijk 32,1%, 44,9% en 35,5%.

We stellen ook een verschil vast naargelang anders- en meertaligheid. Anderstalige studenten werken opvallend minder. 14% van de anderstalige studenten geeft aan te werken tegenover 24,2% van de eentalige Nederlandstalige studenten en 23,5% van de meertalige studenten.

Studenten die een beurs ontvangen - of bijna een beurs ontvangen - werken meer en geven in grotere mate aan te zullen werken tegenover niet-beursstudenten. 23,2% van de beursstudenten werkt, tegenover 21,7% van de niet-beursstudenten en 25,0% van de bijna beursstudenten. 31,5% van de beursstudenten geeft aan te willen werken, tegenover 21,7% van de niet-beursstudenten en 33,9% van de bijna beursstudenten.

Tot slot is het opvallend dat we ook op basis van de administratieve data een gendersverschil vaststellen. Vrouwen werken vaker dan mannen, respectievelijk 24,2% tegenover 18,2%.

Tabel 4: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020

	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal
Functiebeperking	18,3%	9,9%	25,4%	46,5%	71
Geen functiebeperking	21,7%	26,2%	14,9%	37,2%	1939
$\chi^2=14,022$; $p<0,01$					
Belgische achtergrond	24,1%	16,6%	17,9%	41,5%	885
EU1-migratieachtergrond	29,2%	21,3%	12,4%	37,1%	89
Niet-EU1-migratieachtergrond	22,1%	32,1%	11,6%	34,2%	661
Nieuwkomers	10,2%	44,9%	12,2%	32,7%	49
Overige	13,3%	35,5%	16,4%	34,9%	324
$\chi^2=94,287$; $p<0,001$					
Eentalig Nederlands	24,2%	16,6%	17,9%	41,3%	843
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	14,0%	37,5%	14,9%	33,6%	443
Meertalig	23,5%	29,1%	11,9%	35,5%	712
$\chi^2=84,622$; $p<0,001$					
Beurs	23,2%	31,5%	12,9%	32,4%	574
Bijna beurstarif	25,0%	33,9%	5,4%	35,7%	56
Geen beurs	21,7%	21,7%	16,4%	40,1%	1311
$\chi^2=30,961$; $p<0,001$					
Kortgeschoold	26,8%	31,7%	13,0%	28,5%	123
Middengeschoold	22,5%	24,8%	17,1%	35,6%	298
Hooggeschoold	20,9%	24,4%	16,1%	38,6%	1349
$\chi^2=8,746$; n.s.					
Vrouw	24,2%	25,3%	15,9%	34,6%	1133
Man	18,2%	26,0%	14,4%	41,4%	877
$\chi^2=14,985$; $p<0,01$					

Vervolgens vergelijken we de resultaten voor alle studenten (Tabel 4) met de resultaten voor de faculteitspecifieke modellen (Tabellen 5a tot en met 5i). Over het algemeen stellen we per faculteit dezelfde tendensen vast in vergelijking met de resultaten voor alle studenten. Een bevinding dat in het oog springt is dat we bij studenten uit de faculteit Geneeskunde en Farmacie vaststellen dat studenten uit een korgeschoold milieu opvallend meer werken / willen werken dan studenten uit een midden-

geschoold en hooggeschoold milieu. Zo geeft 40,0% van de studenten uit een kortgeschoold milieu aan te werken, tegenover 32,3% van de studenten uit een middengeschoold milieu en 14,2% van de studenten uit een hooggeschoold milieu. Daarnaast geeft 26,7% van de studenten uit een kortgeschoold milieu aan te zullen werken, tegenover 19,4% van de studenten uit een middengeschoold milieu en 19,5% van de studenten uit een hooggeschoold milieu.

Tabel 5a: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 voor de faculteit Letteren en Wijsbegeerte

	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal
Functiebeperking	22,2%	11,1%	33,3%	33,3%	9
Geen functiebeperking	21,2%	32,7%	6,7%	39,4%	104
$\chi^2=7,953; p<0,05$					
Belgische achtergrond	26,2%	21,3%	9,8%	42,6%	61
EU1-migratieachtergrond	37,5%	25,0%	0,0%	37,5%	8
Niet-EU1-migratieachtergrond	16,1%	48,4%	6,5%	29,0%	31
Nieuwkomers	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0
Overige					
$\chi^2=12,830; n.s.$					
Eentalig Nederlands	27,3%	21,2%	10,6%	40,9%	66
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	12,5%	37,5%	12,5%	37,5%	8
Meertalig	12,8%	46,2%	5,1%	35,9%	39
$\chi^2=8,886; n.s.$					
Beurs	27,3%	42,4%	6,1%	24,2%	33
Bijna beurstarif	25,0%	0,0%	0,0%	75,0%	4
Geen beurs	18,4%	27,6%	10,5%	43,4%	76
$\chi^2=8,230; n.s.$					
Kortgeschoold	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%	2
Middengeschoold	30,0%	25,0%	10,0%	35,0%	20
Hooggeschoold	21,3%	32,0%	8,0%	38,7%	75
$\chi^2=6,009; n.s.$					
Vrouw	23,2%	29,0%	10,1%	37,7%	69
Man	18,2%	34,1%	6,8%	40,9%	44
$\chi^2=0,951; n.s.$					

Tabel 5b: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 voor de faculteit Ingenieurswetenschappen

	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal
Functiebeperking	16,7%	8,3%	50,0%	25,0%	140
Geen functiebeperking	17,9%	19,3%	21,4%	41,4%	12
$\chi^2=5,281$; n.s.					
Belgische achtergrond	17,9%	14,1%	30,8%	37,2%	78
EU1-migratieachtergrond	28,6%	0,0%	28,6%	42,9%	7
Niet-EU1-migratieachtergrond	16,1%	23,2%	16,1%	44,6%	56
Nieuwkomers	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0
Overige	18,2%	36,4%	9,1%	36,4%	11
$\chi^2=9,842$; n.s.					
Eentalig Nederlands	21,3%	13,3%	30,7%	34,7%	75
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	13,0%	17,4%	26,1%	43,5%	23
Meertalig	15,1%	26,4%	13,2%	45,3%	53
$\chi^2=8,921$; $p<0,001$					
Beurs	15,4%	25,6%	23,1%	35,9%	39
Bijna beurstarif	0,0%	50,0%	25,0%	25,0%	4
Geen beurs	19,3%	14,7%	23,9%	42,2%	109
$\chi^2=5,600$; n.s.					
Kortgeschoold	33,3%	44,4%	11,1%	11,1%	9
Middengeschoold	5,0%	25,0%	20,0%	50,0%	20
Hooggeschoold	20,2%	13,8%	26,6%	39,4%	109
$\chi^2=11,847$; n.s.					
Vrouw	22,2%	14,8%	40,7%	22,2%	27
Man	16,8%	19,2%	20,0%	44,0%	125
$\chi^2=7,256$; n.s.					

Tabel 5c: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 voor de faculteit Recht en Criminologie

	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal
Functiebeperking	25,0%	25,0%	12,5%	37,5%	265
Geen functiebeperking	27,9%	22,6%	14,7%	37,5%	8
$\chi^2=0,086$; n.s.					
Belgische achtergrond	26,2%	14,8%	20,5%	38,5%	122
EU1-migratieachtergrond	22,2%	22,2%	22,2%	33,3%	9
Niet-EU1-migratieachtergrond	28,3%	31,1%	9,4%	31,1%	106
Nieuwkomers	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0
Overige	33,3%	25,5%	8,3%	33,3%	36
$\chi^2=14,475$; n.s.					
Eentalig Nederlands	25,4%	15,8%	20,2%	38,6%	114
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	33,3%	36,7%	3,3%	26,7%	30
Meertalig	28,9%	25,8%	12,5%	32,8%	128
$\chi^2=12,671$; p<0,5					
Beurs	31,8%	30,8%	10,3%	27,1%	107
Bijna beurstarif	25,0%	37,5%	0,0%	37,5%	8
Geen beurs	25,5%	16,6%	17,8%	40,1%	157
$\chi^2=14,225$; p<0,05					
Kortgeschoold	40,7%	22,2%	3,7%	33,3%	27
Middengeschoold	18,0%	22,0%	26,0%	34,0%	50
Hooggeschoold	28,1%	21,2%	17,1%	33,6%	146
$\chi^2=8,433$; n.s.					
Vrouw	29,4%	24,4%	14,7%	31,5%	197
Man	23,7%	18,4%	14,5%	43,4%	76
$\chi^2=3,759$; n.s.					

Tabel 5d: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 voor de faculteit Geneeskunde en Farmacie

	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal
Functiebeperking	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%	3
Geen functiebeperking	19,2%	21,5%	19,2%	40,1%	177
$\chi^2=1,283$; n.s.					
Belgische achtergrond	19,7%	9,9%	21,1%	49,3%	71
EU1-migratieachtergrond	75,0%	0,0%	0,0%	25,0%	4
Niet-EU1-migratieachtergrond	17,1%	29,3%	22,0%	31,7%	82
Nieuwkomers	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	2
Overige	19,0%	28,6%	9,5%	42,9%	21
$\chi^2=21,870$; $p<0,05$					
Eentalig Nederlands	22,4%	7,9%	18,4%	51,3%	76
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	0,0%	36,4%	31,8%	31,8%	22
Meertalig	22,2%	29,6%	17,3%	30,9%	81
$\chi^2=22,816$; $p<0,001$					
Beurs	15,7%	31,4%	17,1%	35,7%	70
Bijna beurstarif	20,0%	20,0%	40,0%	20,0%	5
Geen beurs	21,9%	14,3%	20,0%	43,8%	105
$\chi^2=9,174$; n.s.					
Kortgeschoold	40,0%	26,7%	20,0%	13,3%	15
Middengeschoold	32,3%	19,4%	22,6%	25,8%	31
Hooggeschoold	14,2%	19,5%	20,4%	46,0%	113
$\chi^2=12,970$; $p<0,05$					
Vrouw	21,4%	20,0%	23,6%	35,0%	140
Man	12,5%	25,0%	5,0%	57,5%	40
$\chi^2=11,100$; $p<0,05$					

Tabel 5e: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 voor de faculteit Lichamelijke opvoeding en Kinesithérapie

	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal
Functiebeperking	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%	6
Geen functiebeperking	27,2%	14,8%	16,6%	41,4%	169
$\chi^2=6,279$; n.s.					
Belgische achtergrond	22,5%	10,8%	18,3%	48,3%	120
EU1-migratieachtergrond	25,0%	25,0%	12,5%	37,5%	8
Niet-EU1-migratieachtergrond	35,5%	25,8%	12,9%	25,8%	31
Nieuwkomers	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0
Overige	33,3%	13,3%	26,7%	26,7%	15
$\chi^2=11,656$; n.s.					
Eentalig Nederlands	22,6%	10,4%	17,9%	49,1%	106
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	55,6%	22,2%	11,1%	11,1%	9
Meertalig	27,1%	20,3%	18,6%	33,9%	59
$\chi^2=11,033$; n.s.					
Beurs	45,8%	16,7%	17,7%	45,6%	147
Bijna beurstarif	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	4
Geen beurs	23,8%	12,9%	17,7%	45,6%	147
$\chi^2=30,961$; $p<0,001$					
Kortgeschoold	40,0%	0,0%	40,0%	20,0%	5
Middengeschoold	11,5%	26,9%	19,2%	42,3%	26
Hooggeschoold	28,1%	11,7%	17,2%	43,0%	128
$\chi^2=9,027$; n.s.					
Vrouw	28,0%	12,2%	17,1%	42,7%	82
Man	24,7%	16,1%	18,3%	40,9%	93
$\chi^2=0,725$; n.s.					

Tabel 5f: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 voor de faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen

	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal
Functiebeperking	8,3%	16,7%	8,3%	66,7%	12
Geen functiebeperking	30,6%	21,2%	8,3%	39,9%	193
$\chi^2=3,974$; n.s.					
Belgische achtergrond	30,8%	15,0%	7,5%	46,7%	107
EU1-migratieachtergrond	41,7%	25,0%	0,0%	33,3%	12
Niet-EU1-migratieachtergrond	23,5%	27,9%	8,8%	39,7%	68
Nieuwkomers	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0
Overige	29,4%	29,4%	17,6%	23,5%	17
$\chi^2=13,169$; n.s.					
Eentalig Nederlands	30,3%	18,2%	10,0%	41,8%	110
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	27,3%	31,8%	0,0%	40,9%	22
Meertalig	28,8%	21,9%	8,2%	41,1%	73
$\chi^2=3,948$; n.s.					
Beurs	26,8%	23,9%	9,9%	39,4%	71
Bijna beurstarif	58,3%	16,7%	0,0%	25,0%	12
Geen beurs	27,9%	19,7%	8,2%	44,3%	122
$\chi^2=6,493$; n.s.					
Kortgeschoold	38,5%	23,1%	0,0%	38,5%	13
Middengeschoold	23,7%	21,1%	10,5%	44,7%	38
Hooggeschoold	31,8%	17,8%	8,5%	41,9%	129
$\chi^2=2,621$; n.s.					
Vrouw	30,3%	21,8%	9,1%	38,8%	165
Man	25,0%	17,5%	5,0%	52,5%	40
$\chi^2=2,705$; n.s.					

Tabel 5g: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 voor de faculteit Wetenschappen en Bio-ingenieurwetenschappen

	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal
Functiebeperking	28,6%	14,3%	14,3%	42,9%	7
Geen functiebeperking	13,0%	23,2%	19,8%	44,1%	177
$\chi^2=1,541$; n.s.					
Belgische achtergrond	14,2%	16,0%	27,4%	42,5%	106
EU1-migratieachtergrond	9,1%	27,3%	9,1%	54,5%	11
Niet-EU1-migratieachtergrond	13,2%	30,2%	7,5%	49,1%	53
Nieuwkomers	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0
Overige	14,3%	42,9%	14,3%	28,6%	14
$\chi^2=15,574$; n.s.					
Eentalig Nederlands	13,3%	17,1%	26,7%	42,9%	105
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	12,5%	29,2%	0,0%	58,3%	24
Meertalig	14,8%	31,5%	13,0%	40,7%	54
$\chi^2=13,800$; p<0,05					
Beurs	9,3%	32,6%	14,0%	44,2%	43
Bijna beurstarif	16,7%	50,0%	0,0%	33,3%	6
Geen beurs	14,8%	18,5%	22,2%	44,4%	135
$\chi^2=8,110$; n.s.					
Kortgeschoold	33,3%	33,3%	11,1%	22,2%	9
Middengeschoold	10,5%	31,6%	10,5%	47,4%	19
Hooggeschoold	13,0%	20,3%	23,2%	43,5%	138
$\chi^2=6,875$; n.s.					
Vrouw	14,5%	21,0%	17,7%	46,8%	62
Man	13,1%	23,8%	20,5%	42,6%	122
$\chi^2=0,521$; n.s.					

Tabel 5h: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 voor de faculteit Sociale wetenschappen & Solvay Business School (NI)

	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal
Functiebeperking	8,3%	0,0%	16,7%	75,0%	12
Geen functiebeperking	25,6%	27,8%	12,7%	33,9%	363
$\chi^2=10,447$; $p<0,05$					
Belgische achtergrond	28,5%	19,6%	15,2%	36,7%	158
EU1-migratieachtergrond	41,7%	16,7%	0,0%	41,7%	12
Niet-EU1-migratieachtergrond	22,6%	35,2%	10,7%	31,4%	159
Nieuwkomers	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0
Overige	17,8%	26,7%	13,3%	42,2%	45
$\chi^2=15,358$; n.s.					
Eentalig Nederlands	25,7%	17,6%	16,2%	40,4%	136
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	26,9%	35,8%	10,4%	26,9%	67
Meertalig	24,1%	31,2%	10,6%	34,1%	170
$\chi^2=12,199$; n.s.					
Beurs	20,8%	34,6%	13,8%	30,8%	130
Bijna beurstarif	20,0%	40,0%	0,0%	40,0%	10
Geen beurs	27,8%	22,2%	12,8%	37,2%	234
$\chi^2=9,577$; n.s.					
Kortgeschoold	6,7%	43,3%	16,7%	33,3%	30
Middengeschoold	29,5%	24,6%	18,0%	27,9%	61
Hooggeschoold	25,4%	24,6%	12,1%	37,9%	240
$\chi^2=11,1177$; n.s.					
Vrouw	28,7%	25,1%	15,8%	30,4%	171
Man	22,1%	28,4%	10,3%	39,2%	204
$\chi^2=6,232$; n.s.					

Tabel 5i: Procentuele verdeling van de antwoorden op de vraag 'Zal je tijdens het academiejaar betaald werken?' onder de VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 voor de faculteit Sociale wetenschappen & Solvay Business School (Eng)

	Ja, ik werk al	Ja, ik zal werk zoeken	Neen en ik zal geen werk zoeken	Weet ik nog niet	Totaal
Functiebeperking	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2
Geen functiebeperking	12,8%	40,2%	15,1%	31,9%	351
$\chi^2=13,095$; $p<0,01$					
Belgische achtergrond	27,4%	33,9%	8,1%	30,6%	62
EU1-migratieachtergrond	16,7%	27,8%	27,8%	27,8%	18
Niet-EU1-migratieachtergrond	24,0%	37,3%	9,3%	29,3%	75
Nieuwkomers	8,7%	45,7%	13,0%	32,6%	46
Overige	3,3%	43,4%	19,7%	33,6%	152
$\chi^2=38,615$; $p<0,001$					
Eentalig Nederlands	32,7%	34,5%	7,3%	25,5%	55
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	6,7%	42,0%	18,1%	33,2%	238
Meertalig	23,6%	36,4%	7,3%	32,7%	55
$\chi^2=35,002$; $p<0,001$					
Beurs	21,1%	38,6%	7,0%	33,3%	57
Bijna beurstarif	0,0%	66,7%	0,0%	33,3%	3
Geen beurs	14,6%	38,5%	15,9%	31,0%	226
$\chi^2=5,380$; n.s.					
Kortgeschoold	7,7%	38,5%	15,4%	38,5%	13
Middengeschoold	27,3%	33,3%	9,1%	30,3%	33
Hooggeschoold	11,4%	41,3%	14,8%	32,5%	271
$\chi^2=7,339$; n.s.					
Vrouw	15,0%	38,6%	15,0%	31,4%	220
Man	10,5%	42,1%	15,0%	32,3%	133
$\chi^2=1,520$; n.s.					

Multivariaat

Tot slot gaan we via een multivariate analyse na welke VLIR-kansengroepenindicatoren samenhangen met de intentie om te werken. Dat laat ons toe na te gaan welke VLIR-kansengroepenindicator het meest variatie in de intentie om te werken voorspelt. Tabel 6 presenteert de resultaten van een logistische regressieanalyse met de intentie om te werken als afhankelijke variabele (0: Ik werk niet en zal geen werk zoeken / Ik weet het niet; 1: Ik werk / ik zal werken).

We stellen vast dat de intentie om te werken -na controle voor de overige VLIR-kansengroepenindicatoren - hoofdzakelijk verband houdt met de mate waarin studenten een studiebeurs ontvangen. Daarnaast is het opvallend dat zelfs na controle voor deze indicatoren, studenten uit de faculteit Wetenschappen en Bio-ingenieurswetenschappen minder werken of minder aangeven te zullen werken in vergelijking met de gemiddelde VUB-generatiestudent.

Tabel 6: Werken of de intentie om te werken naargelang in relatie tot de VLIR-kansengroepenindicatoren en het geslacht onder de VUB-generatiestudenten uit Nederlandstalige Bachelors academiejaar 2019-2020 (N=1450)

	Ik werk of ik zal werken	
	Bivariaat	Multivariaat
	OR	OR
Functiebeperking (0: geen functiebeperking)	0,88*	0,48*
Migratieachtergrond (0: Belgische achtergrond)		
EU1-achtergrond	1,69*	1,45
Niet EU1 achtergrond	1,77***	1,17
Nieuwkomer	3,11	2,38
Overige	1,59**	1,39
Thuisstaal (0: eentalig Nederlands)		
Anderstaligheid (enkel andere taal dan Nederlands)	1,89***	1,47
Meertaligheid	1,69***	1,34
Beursstudent (0: Geen beurs)		
Beurs	1,67***	1,38*
Bijna beurs	1,99*	1,76
Scholingsniveau ouders (0: hooggeschoold)		
Kortgeschoold	1,96***	1,31
Middengeschoold	1,10	0,85
Geslacht (0: man)	1,26*	1,10
Faculteit (afwijking van algemeen gemiddelde)		
Letteren en Wijsbegeerte	1,35	1,60*
Ingenieurswetenschappen	0,70*	0,76
Recht en Criminologie	1,26*	1,13
Geneeskunde en Farmacie	0,84	0,74
Lichamelijke Opvoeding en Kinesitherapie	0,84	0,93
Psychologie en Educatiewetenschappen	1,25	1,21
Wetenschappen en Bio-ingenieurswetenschappen	0,71*	0,74*
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (NL)	1,34**	1,20

Nagelkerke R square

*** = $p < .05$; ** = $p < .01$; * = $p < .001$

4.2 Het profiel van de werkende student op basis van de kenmerken van de tewerkstelling

De data uit de Instroomenquête (2019-2020) laten ons toe om ook het profiel van de werkende studenten te beschrijven aan de hand van de periode van tewerkstelling, de motivaties om te werken, en de arbeidsintensiteit. Om de overzichtelijkheid van de tabellen te bewaren, kozen we ervoor om in deze sectie de antwoordcategorieën 'ja, ik werk al' en 'ja, ik zal werk zoeken' samen te voegen.

Periode van tewerkstelling

Aan studenten die werken, of de intentie hebben te werken, werd gevraagd wanneer ze (willen) werken, opgesplitst naar tijdens de week en/of het weekend (Tabel 7) en overdag en/of 's avonds (Tabel 8). De meerderheid van de werkende studenten (60,4%) geeft aan te (willen) werken tijdens het weekend. Een eerder kleine groep studenten geeft aan enkel op weekdays te (willen) werken (10,0%). Een groep van iets minder dan 30% van de studenten geeft aan zowel op weekdays als in het weekend te (willen) werken. Wat betreft de voorkeur voor werken 's avonds of overdag, stellen we vast dat 46,1% van de werkende studenten een voorkeur heeft voor werken overdag en 20,1% van hen een voorkeur heeft voor werken 's avonds. Daarnaast is er ook een aanzienlijke groep studenten (33,8%) die aangeeft zowel overdag en 's avonds te (willen) werken.

Vervolgens gaan we na of er zich sociale verschillen aftekenen in de periode van tewerkstelling (tabellen 9 en 10). Het valt op dat deze verschillen niet significant zijn. We zien enkel een significant verschil tussen mannen en vrouwen en de mate waarin men een voorkeur heeft voor overdag of 's avonds te werken. Zo geeft 52,4% van de vrouwen een voorkeur voor overdag te werken, tegenover 40,9% van de mannen.

Als we tot slot kijken naar de verschillen tussen de faculteiten, dan zien we dat vooral studenten in de faculteit Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (Nederlandstalige Bachelors) betaalde arbeid tijdens de week verkiezen. 19,8% van de werkende studenten geeft er aan te (willen) werken tijdens de week wat ongeveer het dubbele bedraagt tegenover de gemiddelde VUB-generatiestudent. Het grootste percentage studenten dat zowel tijdens de week als in het weekend werkt/wil werken vinden we terug in de faculteit Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (Engelstalige Bachelors) (42,2%). Als we tot slot kijken naar de voorkeur om overdag of 's avonds te werken, zien we dat vooral studenten uit de Faculteit Geneeskunde en Farmacie overdag (wensen te) werken (58,8%).

Tabel 7: Procentuele verdeling van de voorkeur voor werken tijdens de week versus het weekend onder VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020

Faculteit	Op weekdagen	In het weekend	Op weekdays en in het weekend	Totaal	Ontbrekende waarde/ Geen data
Letteren en Wijsbegeerte	10,7%	55,4%	33,9%	56	0
Ingenieurswetenschappen	6,0%	70,0%	24,0%	50	0
Recht en Criminologie	4,6%	66,9%	28,5%	130	3
Geneeskunde en Farmacie	6,1%	80,3%	13,6%	66	0
Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie	10,3%	69,1%	20,6%	68	1
Psychologie en Educatiewetenschappen	12,2%	57,1%	30,6%	98	3
Wetenschappen en Bio-ingenieurwetenschappen	6,3%	71,4%	22,2%	63	1
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (nl)	6,6%	64,1%	29,3%	181	2
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (en)	19,8%	37,9%	42,4%	177	2
VUB (nl)	7,6%	66,0%	26,4%	712	10
VUB	10,0%	60,4%	29,6%	889	12

Tabel 8: Procentuele verdeling van de voorkeur voor werken overdag versus 's avonds onder VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020

Faculteit	Overdag	's Avonds	Overdag en 's avonds	Totaal	Ontbrekende waarde/ Geen data
Letteren en Wijsbegeerte	40,0%	23,6%	36,4%	55	0
Ingenieurswetenschappen	47,1%	17,6%	35,3%	51	0
Recht en Criminologie	46,6%	19,1%	34,4%	131	3
Geneeskunde en Farmacie	58,8%	17,6%	23,5%	68	0
Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie	50,0%	24,2%	25,8%	66	1
Psychologie en Educatiewetenschappen	46,8%	18,1%	35,1%	94	3
Wetenschappen en Bio-ingenieurwetenschappen	50,0%	12,5%	37,5%	64	1
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (nl)	45,2%	19,2%	35,6%	177	2
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (en)	39,9%	24,9%	35,3%	173	2
VUB (nl)	47,6%	19,0%	33,4%	706	10
VUB	46,1%	20,1%	33,8%	879	12

Tabel 9: Samenhang tussen de voorkeur voor werken tijdens de week versus het weekend en de sociale achtergrond onder de VUB-generatiestudenten uit Nederlandstalige Bachelors academiejaar 2019-2020

	Op weekdagen	In het weekend	Op weekdagen en in het weekend	Totaal
Functiebeperking	6,3%	62,5%	31,3%	16
Geen functiebeperking	7,6%	66,1%	26,3%	696
$\chi^2=0,22$; n.s.				
Belgische achtergrond	8,6%	64,5%	27,0%	304
EU1-migratieachtergrond	10,8%	62,2%	27,0%	37
Niet-EU1-migratieachtergrond	6,3%	66,6%	27,2%	287
Nieuwkomers	0,0%	50,0%	50,0%	2
Overige	7,4%	71,6%	21,0%	81
$\chi^2=3,78$; n.s.				
Eentalig Nederlands	8,0%	67,0%	25,0%	288
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	5,9%	68,3%	25,7%	101
Meertalig	7,8%	64,3%	28,0%	322
$\chi^2=1,23$; n.s.				
Beurs	6,2%	70,4%	23,3%	257
Bijna beurstarif	10,0%	66,7%	23,3%	30
Geen beurs	8,2%	63,3%	28,5%	425
$\chi^2=4,04$; n.s.				
Kortgeschoold	3,2%	77,4%	19,4%	62
Middengeschoold	7,8%	61,7%	30,4%	115
Hooggeschoold	8,7%	64,4%	26,9%	435
$\chi^2=5,59$; n.s.				
Vrouw	7,1%	65,7%	27,3%	411
Man	8,3%	66,4%	25,2%	301
$\chi^2=0,64$; n.s.				

Tabel 10: Samenhang tussen de voorkeur voor werken overdag versus 's avonds en de sociale achtergrond onder de VUB-generatiestudenten uit Nederlandstalige Bachelors academiejaar 2019-2020

	Overdag	's Avonds	Overdag en 's avonds	Totaal
Functiebeperking	43,8%	18,8%	37,5%	16
Geen functiebeperking	47,7%	19,0%	33,3%	690
$\chi^2=0,13$; n.s.				
Belgische achtergrond	46,2%	21,5%	32,3%	303
EU1-migratieachtergrond	30,6%	22,2%	47,2%	36
Niet-EU1-migratieachtergrond	50,0%	16,6%	33,4%	290
Nieuwkomers	50,0%	0,0%	50,0%	2
Overige	52,7%	16,2%	31,1%	74
$\chi^2=8,28$; n.s.				
Eentalig Nederlands	45,0%	21,1%	33,9%	289
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	49,0%	16,3%	34,7%	98
Meertalig	49,7%	17,6%	32,7%	318
$\chi^2=2,23$; n.s.				
Beurs	50,4%	16,0%	33,6%	256
Bijna beurstarifief	60,7%	10,7%	28,6%	28
Geen beurs	45,0%	21,3%	33,6%	422
$\chi^2=5,64$; n.s.				
Kortgeschoold	53,3%	13,3%	33,3%	60
Middengeschoold	50,0%	14,0%	36,0%	114
Hooggeschoold	45,1%	21,4%	33,6%	435
$\chi^2=4,97$; n.s.				
Vrouw	52,4%	16,8%	30,7%	410
Man	40,9%	22,0%	37,2%	296
$\chi^2=9,34$; $p<0,01$				

Motivaties om al dan niet te werken

Onder de studenten die aangeven reeds te werken, en zij die aangeven werk te willen zoeken, is er ook gepeild naar de motivaties om te werken: 'Wat is je voornaamste reden om betaald te werken tijdens het academiejaar?'. Studenten hadden daarbij de keuze uit vier antwoordmogelijkheden: (1) Om mijn studies te bekostigen, (2) Om in mijn levensonderhoud te voorzien of dat van mijn familie, (3) Om mijn vrijetijdsactiviteiten te bekostigen, en (4) Om werkervaring op te doen met het oog op later. We stellen vast dat de meerderheid van de studenten (57,30%) vooral werkt/ wenst te werken om vrijetijdsactiviteiten te bekostigen (Tabel 11). Daarnaast geeft 14% van de studenten aan te (willen) werken om studies te bekostigen en geeft ruim 15% van hen aan te (willen) werken om in levensonderhoud te voorzien. Samengeteld geeft dus ongeveer 30% van de werkende studenten aan te (willen) werken om studies te bekostigen of in eigen levensonderhoud (of dat van hun familie) te voorzien tijdens de studies. Dit suggereert dat voor een derde van de VUB generatiestudenten het werken naast de studies noodzakelijk is. Studentenarbeid wordt door sommigen aangemoedigd omdat het studenten relevante werkervaring kan bieden met het oog op hun latere arbeidsloopbaan. Als motivatie om te gaan werken is dat argument nog niet sterk doorgedrongen bij studenten. Slechts een kleine groep studenten (13,1%) geeft aan te (willen) werken tijdens het academiejaar met het oog op het opdoen van werkervaring voor later.

De motivaties van studenten om betaald werk te verrichten hangen samen met de mate waarin studenten een migratieachtergrond hebben, een studiebeurs krijgen en anders- of meertalig zijn (Tabel 12). Zo stellen we vast dat een groter aandeel nieuwkomers en studenten met een Niet-EU-1 migratieachtergrond aangeven dat ze (willen) werken om hun studies te bekostigen of om in levensonderhoud te voorzien. Studenten met een Belgische achtergrond en met een EU-1 migratieachtergrond werken hoofdzakelijk om de vrijetijdsactiviteiten te bekostigen. Wat betreft de taal, zien we dat vooral anderstalige en meertalige studenten (willen) werken om hun studies te bekostigen of om in levensonderhoud te voorzien. Tot slot zien we dat vooral beursstudenten (willen) werken om om hun studies te bekostigen of om in levensonderhoud te voorzien, tegenover niet-beursstudenten die hoofdzakelijk (willen) werken om de vrijetijdsactiviteiten te bekostigen.

Als we tot slot naar verschillen tussen faculteiten kijken, vallen twee zaken op. Ten eerste, vinden we de grootste percentages studenten die (willen) werken om de studies te bekostigen terug in de faculteiten Recht en Criminologie, Geneeskunde en Farmacie en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (Engelstalige Bachelors) met respectievelijk 17,6%, 17,9% en 18,5%. We zien, ten tweede, dat vooral studenten uit de faculteiten Letteren en Wijsbegeerte en Sociale Wetenschappen

& Solvay Business School (Engelstalige Bachelors) de intentie hebben om betaald werk te verrichten in functie van het levensonderhoud, respectievelijk 23,2% en 28,8%. Hieruit blijkt dat ongeveer de helft van de werkende studenten uit de Engelstalige Bachelors aan de faculteit Sociale Wetenschappen & Solvay Business School werkt (of wil werken) om de studies te bekostigen of in functie van het levensonderhoud.

Tabel 11: Procentuele verdeling van de motieven om betaald werk te verrichten gedurende het academiejaar onder VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020

Faculteit	Om mijn studies te bekostigen	Om in mijn levensonderhoud te voorzien of dat van mijn familie	Om mijn vrijetijdsactiviteiten te bekostigen	Om werkervaring op te doen met het oog op de toekomst	Totaal	Ontbrekende waarden
Letteren en Wijsbegeerte	10,7%	23,2%	57,1%	8,9%	56	0
Ingenieurswetenschappen	13,2%	9,4%	64,2%	13,2%	53	0
Recht en Criminologie	17,6%	9,2%	61,1%	12,2%	131	3
Geneeskunde en Farmacie	17,9%	10,4%	59,7%	11,9%	67	0
Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie	7,5%	16,4%	65,7%	10,4%	67	1
Psychologie en Educatiewetenschappen	8,2%	12,4%	61,9%	17,5%	97	3
Wetenschappen en Bio-ingenieurwetenschappen	10,8%	10,8%	69,2%	9,2%	65	1
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (nl)	13,2%	11,6%	64,0%	11,1%	189	2
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (en)	18,5%	28,8%	35,3%	17,4%	184	2
VUB (nl)	12,8%	12,3%	62,9%	12,0%	725	10
VUB	14,0%	15,6%	57,3%	13,1%	909	12

Tabel 12: Samenhang tussen de motieven om betaald werk te verrichten gedurende het academiejaar en enkele VLIR-kansengroepenindicatoren onder VUB-generatiestudenten uit Nederlandstalige Bachelors academiejaar 2019-2020

	Om mijn studies te bekostigen	Om in mijn levensonderhoud te voorzien of dat van mijn familie	Om mijn vrijetijdsactiviteiten te bekostigen	Om werkervaring op te doen met het oog op de toekomst	Totaal
Functiebeperking	16,7%	0,0%	55,6%	27,8%	18
Geen functiebeperking	12,7%	12,6%	63,1%	11,6%	707
$\chi^2=6,47$; n.s.					
Belgische achtergrond	7,1%	3,6%	78,6%	10,7%	308
EU1-migratieachtergrond	5,4%	8,1%	73,0%	13,5%	37
Niet-EU1-migratieachtergrond	18,1%	19,5%	48,0%	14,4%	298
Nieuwkomers	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	1
Overige	17,5%	21,3%	53,8%	7,5%	80
$\chi^2=82,73$; $p<0,001$					
Eentalig Nederlands	7,1%	7,4%	75,7%	9,8%	296
Enkel andere ta(a) (en) dan het Nederlands	15,2%	17,1%	51,4%	16,2%	105
Meertalig	17,0%	15,2%	55,1%	12,7%	323
$\chi^2=38,32$; $p<0,001$					
Beurs	19,1%	21,0%	48,3%	11,6%	267
Bijna beurstarif	20,0%	6,7%	66,7%	6,7%	30
Geen beurs	8,4%	7,2%	71,7%	12,6%	428
$\chi^2=57,24$; $p<0,001$					
Kortgeschoold	17,7%	14,5%	51,6%	16,1%	62
Middengeschoold	15,4%	12,8%	59,0%	12,8%	117
Hooggeschoold	9,7%	9,9%	68,5%	11,9%	444
$\chi^2=10,38$; n.s.					

Tabel 12 (Vervolg)

Vrouw	13,3%	11,4%	62,5%	12,8%	421
Man	12,2%	13,5%	63,5%	10,9%	304
$\chi^2=1,40$; n.s.					

Vervolgens bekijken we de samenhang tussen de motivatie van studenten om te werken en het tijdstip waarop ze (willen) werken (Tabel 13). We stellen vast dat studenten die werken om de vrijetijdsactiviteiten te bekostigen of om werkervaring op te doen vooral in het weekend werken. Daar staat tegenover dat studenten die werken om in het levensonderhoud te voorzien vooral werken tijdens de weekdays, al dan niet gecombineerd met weekenddagen.

Tabel 13: Samenhang tussen de motieven om betaald werk te verrichten gedurende het academiejaar en de periode van tewerkstelling onder VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020

	Op weekdagen	In het weekend	Op weekdagen en in het weekend	Totaal
Om mijn studies te bekostigen	8,5%	57,6%	33,9%	118
Om in mijn levensonderhoud te voorzien of dat van mijn familie	15,3%	42,0%	42,7%	131
Om mijn vrijetijdsactiviteiten te bekostigen	8,9%	65,5%	25,5%	505
Om werkervaring op te doen met het oog op de toekomst	9,9%	58,6%	31,5%	111
$\chi^2=25,46$; $p<0,001$				
	Overdag	's Avonds	Overdag en 's avonds	
Om mijn studies te bekostigen	46,2%	25,2%	28,6%	119
Om in mijn levensonderhoud te voorzien of dat van mijn familie	35,4%	25,4%	39,2%	130
Om mijn vrijetijdsactiviteiten te bekostigen	48,1%	18,6%	33,3%	496
Om werkervaring op te doen met het oog op de toekomst	49,1%	17,9%	33,0%	112
$\chi^2=10,11$; n.s.				

Intensiteit van de betaalde arbeid

Tot slot trachten we een zicht te krijgen op het profiel van de werkende student door de verdeling te bespreken van het aantal uur dat men werkt / wil werken in een gemiddelde week. Studenten kregen de volgende vraag voorgelegd: 'Hoeveel uur werk je in een gemiddelde week, of indien je nog niet werkt maar wel plant om werk te zoeken, hoeveel uur zou je willen werken in een gemiddelde week?'. We stellen vast de werkende student aangeeft gemiddeld 11u per week werkt / te willen werken (Tabel 14). Een categorische opdeling van het aantal uren dat men werkt per week maakt duidelijk dat de meerderheid van de studenten die aangeven te (willen) werken een relatief beperkt aantal uren

arbeid verricht, 30,0% van de studenten wil werken / werkt 1 tot 7 uur per week en 41,8% van de studenten wil werken / werkt 8 tot 14 uur per week (tabel 15). De arbeidsintensiteit hangt ook samen met de motivaties om te werken (Tabel 16). We zien dat studenten die werken om de studies te bekostigen en om in levensonderhoud te voorzien respectievelijk gemiddeld 2,32 en 3,40 uur per week meer (willen) werken tegenover studenten die (willen) werken om de vrijetijdsactiviteiten te bekostigen.

We stellen daarnaast ook sociale verschillen vast in de arbeidsintensiteit (Tabel 17). De arbeidsintensiteit hangt samen met alle door ons ingebrachte VLIR-kansengroepenindicatoren en het geslacht. Zo stellen we vast dat mannen gemiddeld meer uren werken dan vrouwen. Anderstalige en meertalige studenten werken gemiddeld ook meer uren dan studenten die thuis enkel Nederlands spreken. Wat betreft de migratie-achtergrond zien we dat studenten met een Niet-EU-1 achtergrond, nieuwkomers en studenten in de categorie overige gemiddeld meer uren werken dan studenten met een Belgisch en EU-1 achtergrond. Beursstudenten werken gemiddeld meer uren dan bijna-beursstudenten en niet-beursstudenten. Tot slot werken studenten uit een kortgeschoold en middengeschoold milieu gemiddeld meer uren tegenover studenten uit een hooggeschoold milieu.

Wanneer we vervolgens kijken naar verschillen tussen faculteiten, dan zien we dat studenten uit de faculteiten Geneeskunde en Farmacie en de Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (Engelstalige Bachelors) gemiddeld het hoogst aantal uur per week (wensen te) werken, respectievelijk 12,76 uren en 13,26 uren (tabel 14).

Tabel 14: Gemiddelde van de antwoorden op de vraag 'Hoeveel uur werk je in een gemiddelde week/zou je willen werken in een gemiddelde week?' onder VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020

Faculteit	Aantal uur (gemiddelde)	Totaal
Letteren en Wijsbegeerte	10,37	59
Ingenieurswetenschappen	9,22	55
Recht en Criminologie	10,73	138
Geneeskunde en Farmacie	12,76	73
Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie	10,09	71
Psychologie en Educatiewetenschappen	10,25	103
Wetenschappen en Bio-ingenieurwetenschappen	9,36	67
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (nl)	10,70	195
Sociale Wetenschappen & Solvay Business School (en)	13,26	188
VUB (nl)	10,54	761
VUB	11,07	949

Tabel 15: Aantal werkuren per week bij studenten die werken of aangeven te willen werken gedurende het academiejaar onder VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020 (N= 949)

	Relatieve frequentie
1 tot 7 uur per week	30,0%
8 tot 14 uur per week	41,8%
Meer dan 15 uur per week	28,1%

Tabel 16: Samenhang tussen de motieven om betaald werk te verrichten gedurende het academiejaar en het gemiddeld aantal uur per week dat men werkt onder VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020

	N=909	Aantal uur
Om studies te bekostigen	127	12,47
Om in levensonderhoud te voorzien	142	13,53
Om mijn vrijetijdsactiviteiten te bekostigen	521	10,15
Om werkervaring op te doen met het oog op later	119	12,23
Globaal gemiddelde/percentage		11,27
		F=8,45, p<0,001

Tabel 17: Samenhang tussen het gemiddeld aantal uur per week dat men werkt en de sociale achtergrond onder de VUB-generatiestudenten uit Nederlandstalige Bachelors academiejaar 2019-2020

	Gemiddeld aantal uur per week dat men werk	Totaal
Functiebeperking	6,67	18
Geen functiebeperking	10,63	743
F=3,96; p<0,05		
Belgische achtergrond	8,77	322
EU1-migratieachtergrond	8,92	37
Niet-EU1-migratieachtergrond	12,14	312
Nieuwkomers	20,00	2
Overige	11,82	87
F=8,27; p<0,001		
Eentalig Nederlands	8,85	307
Enkel andere ta(a)l(en) dan het Nederlands	11,12	112
Meertalig	11,87	341
F=11,11; p<0,001		
Beurs	11,87	280
Bijna beurstarif	10,03	21
Geen beurs	9,74	450
F=5,72; p<0,01		
Kortgeschoold	12,00	66
Middengeschoold	12,79	121
Hooggeschoold	9,39	468
F=9,83; p<0,001		
Vrouw	9,86	443
Man	11,48	318
F=6,96; p<0,01		

5 Relatie tot studierendement

In deze sectie nemen we het verband tussen de intentie tot werken van generatiestudenten en behaald studierendement in ogenschouw. We bespreken achtereenvolgens de omvang van de werkende student en de kenmerken van de tewerkstelling in relatie tot het studierendement.

5.1 De intentie tot werken in relatie tot het studierendement

In tabel 18 nemen we het verband tussen de intentie tot werken van generatiestudenten en behaald studierendement in ogenschouw. Het valt op dat het gemiddeld studierendement van VUB-generatiestudenten die aangeven te willen werken lager ligt dan dat van studenten die reeds werken, aangeven niet te zullen werken en het nog niet weten, respectievelijk 61,29 tegenover 70,01, 70,75 en 70,30. Eenzelfde tendens stellen we vast voor het percentage studenten met een studierendement van 100% en onder de 30%, studenten die aangeven te willen werken doen het opmerkelijker minder goed.

Tabel 18: Gemiddeld studierendement, percentage studenten met 100% studierendement en percentage met studierendement <30% naargelang het al dan niet verrichten van betaalde arbeid onder VUB-generatiestudenten academiejaar 2019-2020

	N=2010	Gemiddeld studierendement	% studenten met 100% studierendement	% studenten met studierendement <30%
Ik werk al	434	70,01	44,93%	19,12%
Ik zal werk zoeken	515	61,29	34,17%	26,02%
Ik werk niet en zal geen werk zoeken	306	70,75	48,69%	18,63%
Ik weet het nog niet	755	70,30	46,62%	19,34%
Globaal gemiddelde/percentage		68,00	43,38%	20,90%
		F=7,847, p<0,001	F=8,401, p<0,001	F=3,701, p<0,05

5.2 De kenmerken van tewerkstelling in relatie tot het studierendement

Motivaties om al dan niet te werken

Vervolgens bekijken we het studierendement van studenten die aangaven te werken (tabel 19) en te willen werken (tabel 20) naargelang de motieven voor het verrichten van betaalde arbeid. We stellen een duidelijk verschil vast in gemiddeld studierendement tussen enerzijds, zij die aangaven te werken om hun studies te bekostigen (61,77) of in hun levensonderhoud te voorzien (59,86), en zij die aangaven te werken om hun vrijetijdsactiviteiten te bekostigen (74,12) of met het oog op het opdoen van werkervaring voor later (66,35), anderzijds. Eerstgenoemden behalen gemiddeld een lager studierendement dan laatstgenoemden. Tabel 19 toont alvast duidelijk aan dat de groep werkende studenten geen homogene groep is. Studenten die wellicht uit financiële noodzaak werken naast hun studie doen het minder goed dan studenten die werken om hun vrijetijdsactiviteiten te bekostigen of werkervaring op te doen.

Tabel 19: Gemiddeld studierendement, percentage studenten met 100% studierendement en percentage met studierendement <30% onder werkende studenten naargelang het motief voor het verrichten van betaalde arbeid

	N=411	Gemiddeld studierendement	% studenten met 100% studierendement	% studenten met studierendement <30%
Om studies te bekostigen	43	61,77	37,21%	25,58
Om in levensonderhoud te voorzien	42	59,86	30,95%	26,19
Om mijn vrijetijdsactiviteiten te bekostigen	277	74,12	48,01%	14,80
Om werkervaring op te doen met het oog op later	49	66,35	51,02%	28,57
Globaal gemiddelde/percentage		70,44	45,50%	18,73
		F=3,397, p<0,05	F=2,039, n.s.	F=2,964, p<0,05

In Tabel 20 nemen we de groep studenten in ogenschouw die aangeven te willen werken. Ook hier stellen we vast dat studenten die willen werken om hun studies te bekostigen (49,79) of in hun levensonderhoud te voorzien (58,57), een lager studierendement behalen dan zij die willen werken om hun vrijetijdsactiviteiten te bekostigen (65,51) of om werkervaring op te doen (61,35).

Tabel 20: Gemiddeld studierendement, percentage studenten met 100% studierendement en percentage met studierendement <30% onder studenten die aangeven te zullen werken naargelang het motief voor het verrichten van betaalde arbeid

	N=498	Gemiddeld studierendement	% studenten met 100% studierendement	% studenten met studierendement <30%
Om studies te bekostigen	84	49,79	21,43%	34,52%
Om in levensonderhoud te voorzien	100	58,57	34,00%	29,00%
Om mijn vrijetijdsactiviteiten te bekostigen	244	65,51	39,75%	23,77%
Om werkervaring op te doen met het oog op later	70	64,71	31,43%	17,14%
Globaal gemiddelde/percentage		61,35	34,34%	25,70%
		F=4,051, p<0,01	F=3,254, p<0,05	F=2,400, n.s.

Periode van tewerkstelling

Wat betreft de periode van tewerkstelling stellen we geen significante verschillen vast in het studierendement (tabel 21 tot en met tabel 24). Het al dan niet (willen) werken op weekdays en/of in het weekend enerzijds en het al dan niet (willen) werken overdag en/of 's avonds blijkt dus niet samen te hangen met het studierendement.

Tabel 21: Gemiddeld studierendement, percentage studenten met 100% studierendement en percentage met studierendement <30% onder werkende studenten en studenten die aangeven naargelang de periode van tewerkstelling

	N=409	Gemiddeld studierendement	% studenten met 100% studierendement	% studenten met studierendement <30%
Op weekdays	21	66,05	42,86%	23,81%
In het weekend	270	69,29	44,07%	19,26%
Op weekdays en in het weekend	118	71,62	45,76%	17,80%
Globaal gemiddelde/percentage		71,62	44,50%	19,07%
		F=0,300, n.s.	F=0,059, n.s.	F=0,217, n.s.

Tabel 22: Gemiddeld studierendement, percentage studenten met 100% studierendement en percentage met studierendement <30% onder studenten die aangeven te zullen werken naargelang de periode van tewerkstelling

	N=480	Gemiddeld studierendement	% studenten met 100% studierendement	% studenten met studierendement <30%
Op weekdays	68	67,06	36,76%	20,59%
In het weekend	267	60,87	33,71%	25,84%
Op weekdays en in het weekend	145	60,60	35,17%	27,59%
Globaal gemiddelde/percentage		61,66	34,58%	25,63%
		F=0,810, n.s.	F=0,127, n.s.	F=0,600, n.s.

Tabel 23: Gemiddeld studierendement, percentage studenten met 100% studierendement en percentage met studierendement <30% onder werkende studenten en studenten die aangeven naargelang de periode van tewerkstelling

	N=415	Gemiddeld studierendement	% studenten met 100% studierendement	% studenten met studierendement <30%
Overdag	208	72,06	45,67%	16,35%
's Avonds	64	70,75	48,44%	18,75%
Overdag en 's avonds	143	68,26	43,36%	21,68%
Globaal gemiddelde/percentage		70,55	45,30%	18,55%
		F=0,493, n.s.	F=0,240, n.s.	F=0,795, n.s.

Tabel 24: Gemiddeld studierendement, percentage studenten met 100% studierendement en percentage met studierendement <30% onder studenten die aangeven te zullen werken naargelang de periode van tewerkstelling

	N=464	Gemiddeld studierendement	% studenten met 100% studierendement	% studenten met studierendement <30%
Overdag	197	62,31	34,01%	24,37%
's Avonds	113	66,40	40,71%	21,24%
Overdag en 's avonds	154	58,22	31,82%	29,87%
Globaal gemiddelde/percentage		61,95	34,91%	25,43%
		F=1,561, n.s.	F=1,193, n.s.	F=1,382, n.s.

Intensiteit

Tot slot nemen we de relatie tussen het studierendement en het gemiddeld aantal uur dat studenten werken (tabel 25) of willen werken (tabel 26) per week onder de loep. In lijn met de literatuur stellen we een duidelijk verband tussen de arbeidsintensiteit en het studierendement (Neyt et al., 2019). Naarmate studenten gemiddeld meer uren per week werken, daalt het studierendement. Studenten die gemiddeld 1 tot 7 uur per week werken behalen een studierendement van 76,70. Het studierendement van studenten die gemiddeld 7 tot 14 uur per week werken, en meer dan 14 uur per week werken, bedraagt respectievelijk 68,40 en 59,01. We stellen dezelfde tendensen vast voor de groep studenten met een studierendement van 100% en lager dan 30%.

Het verband tussen het aantal uur werk bij studenten die willen werken en het studierendement is niet significant (tabel 26). Waarschijnlijk kunnen studenten bij het begin van het schooljaar moeilijk een inschatting maken van de arbeidsintensiteit van de gewenste job.

Tabel 25: Gemiddeld studierendement, percentage studenten met 100% studierendement en percentage met studierendement <30% onder werkende studenten en studenten die aangeven naargelang de arbeidsintensiteit

	N=434	Gemiddeld studierendement	% studenten met 100% studierendement	% studenten met studierendement <30%
1 tot 7 uur	169	76,70	52,07%	12,43%
7 tot 14 uur	190	68,40	44,47%	22,11%
Meer dan 14 uur	75	59,01	29,33%	26,67%
Globaal gemiddelde/percentage		70,01	44,93%	19,12%
		F=6,964, p<0,001	F=5,541, p<0,01	F=4,435, p<0,05

Tabel 26: Gemiddeld studierendement, percentage studenten met 100% studierendement en percentage met studierendement <30% onder studenten die aangeven te zullen werken naargelang de arbeidsintensiteit

	N=515	Gemiddeld studierendement	% studenten met 100% studierendement	% studenten met studierendement <30%
1 tot 7 uur	116	67,48	41,38%	21,55%
7 tot 14 uur	207	61,57	35,75%	26,09%
Meer dan 14 uur	192	57,24	28,13%	28,65%
Globaal gemiddelde/percentage		61,29	34,17%	26,02%
		F=2,683, n.s.	F=3,032, p<0,05	F=0,944, n.s.

Multivariate analyse

In deze sectie onderzoeken we het verband tussen het gemiddeld studierendement en betaalde arbeid via multivariate analyse. Deze analyses dienen twee doelen. Ten eerste, onderzoeken we of het al dan niet hebben van een betaald bijbaantje verband houdt met het studierendement na controle voor de VLIR-kansengroepenindicatoren. Ten tweede, gaan we na in welke mate de aard van het betaalde werk verband houdt met het studierendement na controle voor de VLIR-kansengroepenindicatoren. We geven telkens in model 1 de bivariate resultaten weer.

Tabel 27 toont het verband tussen gemiddeld studierendement en betaalde arbeid (N=1648). Zoals verwacht zien we in model 2 een sterk verband tussen het studierendement en de VLIR-kansengroepenindicatoren (zie Steunpunt Hoger Onderwijs, 2020b). Elke ingebrachte VLIR-kansengroepenindicator hangt samen met een lager studierendement. Daarnaast zien we dat mannen een lager studierendement behalen dan vrouwen. In model 3 voegen we de indicator voor betaalde arbeid toe. We zien dat het al dan niet uitoefenen van betaalde arbeid niet samenhangt met het studierendement eenmaal we controleren voor de VLIR-kansengroepenindicatoren.

In Tabel 28 onderzoeken we binnen de groep werkende studenten of de aard van de betaalde arbeid verband houdt met het studierendement (N=664). We zien in model 2 dat van de werkende studenten, vooral anderstalige en meertalige studenten een lager studierendement behalen. Mannen behalen ook een lager studierendement dan vrouwen. Als we vervolgens kijken naar de aard van de betaalde arbeid (model 3), dan zien we dat ongeacht de kansengroepenstatus, studenten die werken om in hun levensonderhoud te voorzien een lager studierendement behalen.

Samengevat nuanceren beide analyses de impact van betaalde arbeid op het studierendement. Zo vinden we geen indicatie dat het hebben van een betaald bijbaantje *an sich* gepaard gaat met mindere studieresultaten. Onze resultaten tonen echter ook dat studenten om heel uiteenlopende redenen werken. Zo werken kansarme studenten vooral om de studies te bekostigen of om in levensonderhoud te voorzien. Deze studenten werken gemiddeld ook meer uur per week dan de gemiddelde student. Bij deze groep studenten stellen we wél een impact op het studierendement vast.

Tabel 27: Gemiddeld studierendement in relatie tot de VLIR-kansengroepenindicatoren, geslacht en betaalde arbeid onder studenten uit Nederlandstalige Bachelors academiejaar 2019-2020 (N=1648)

	Bivariaat	Model 2	Model 3
	β	β	β
Functiebeperking (0: geen functiebeperking)	-0,01	-0,05*	-0,05*
Migratieachtergrond (0: Belgische achtergrond)			
EU1-achtergrond	-0,03	-0,01	-0,01
Niet EU1 achtergrond	-0,29***	-0,11**	-0,10**
Nieuwkomer	-0,04	-0,02	-0,02
Overige	-0,18***	-0,08**	-0,08**
Thuis taal (0: eentalig Nederlands)			
Anderstaligheid (enkel andere taal dan Nederlands)	-0,26***	-0,18***	-0,18***
Meertaligheid	-0,25***	-0,15***	-0,15***
Beursstatuut (0: Geen beurs)			
Bijna beursstudent	-0,05*	-0,02	-0,02
Beursstudent	-0,19***	-0,06*	-0,06*
Scholingsniveau ouders (0: hogeschoold)			
Kortgeschoold	-0,14***	-0,07**	-0,07**
Middengeschoold	-0,13	-0,07**	-0,07**
Onbekend	-0,21***	-0,11***	-0,11***
Geslacht (0: vrouw)	-0,16***	-0,19***	-0,19***
Betaald werk (0: Neen en ik zal geen werk zoeken)			
Ja, ik werk al	-0,03		-0,01
Ja, ik zal werk zoeken	-0,13***		-0,03
Weet ik nog niet	-0,02		0,02
<i>Adjusted R square</i>	/	16,1%	16,1%

*** = $p < .05$; ** = $p < .01$; * = $p < .001$

Tabel 28: Gemiddeld studierendement in relatie tot de VLIR-kansengroepenindicatoren, geslacht en de aard van de betaalde arbeid onder werkende studenten en studenten met de intentie om te werken uit Nederlandstalige Bachelors academiejaar 2019-2020 (N=664)

	Bivariaat	Model 2	Model 3
	β	β	β
Functiebeperking (0: geen functiebeperking)	-0,02	-0,06	-0,06
Migratieachtergrond (0: Belgische achtergrond)			
EU1-achtergrond	0,01	0,03	0,03
Niet EU1 achtergrond	-0,26***	-0,07	-0,05
Nieuwkomer	0,03	0,03	0,04
Overige	-0,13**	-0,02	-0,01
Thuis taal (0: eentalig Nederlands)			
Anderstaligheid (enkel andere taal dan Nederlands)	-0,25***	-0,19***	-0,19***
Meertaligheid	-0,25***	-0,19***	-0,19***
Beursstatuut (0: Geen beurs)			
Bijna beursstudent	-0,04	-0,02	-0,02
Beursstudent	-0,15***	-0,04	-0,02
Scholingsniveau ouders (0: hooggeschoold)			
Kortgeschoold	-0,14***	-0,07	-0,08
Middengeschoold	-0,11**	-0,07	-0,07
Onbekend	-0,18***	-0,11**	-0,10*
Geslacht (0: vrouw)	-0,20***	-0,21***	-0,20***
Motivaties betaald werk (0: om vrijetijdsactiviteiten te bekostigen)			
Om studies te bekostigen	-0,13***		-0,06
Om in levensonderhoud te voorzien	-0,17***		-0,10*
Om werkervaring op te doen	-0,01		0,01
Periodiciteit betaald werk (0: In het weekend)			
Op weekdays	0,02		0,01
Op weekdays en in het weekend	-0,02		-0,01
Periodiciteit betaald werk (0: 's Avonds)			
Overdag	-0,01		-0,02
Overdag en 's avonds	-0,06		-0,05
Gemiddeld aantal uur werk per week	-0,12**		-0,03
<i>Adjusted R square</i>		13,6%	14,1%

*** = $p < .05$; ** = $p < .01$; * = $p < .001$

6 Conclusie

Sinds 1 januari 2017 is de regelgeving rond studentenarbeid in België versoepeld. Studenten mogen sindsdien 475 uur per kalenderjaar werken, hetgeen combineren van studeren en flexibel werken aanzienlijk vergemakkelijkt. Dat vertaalt zich ook in de cijfers. Ongeveer 40% van de generatiestudenten uit het academiejaar 2019-2020 geeft bij de inschrijving aan te werken of te willen werken tijdens hun eerste jaar aan de VUB. Cijfers op basis van de studentenpolls onder de VUB-studenten die het vak Sociologie 1 suggereren bovendien een duidelijke stijging in de cijfers gedurende de afgelopen jaren. Terwijl in het academiejaar 2013-2014 iets meer dan 30% van deze studenten aangaf betaald werk te verrichten, gaat het in het academiejaar 2018-2019 reeds om meer dan 45%. Deze evolutie is niet toe te schrijven aan een specifieke groep studenten. Het gaat om een algemene stijging die zich voordoet in de gehele studentenpopulatie.

Als we vervolgens verder kijken naar het profiel van de werkende student, dan valt het op dat de werkende student een heterogene groep is. De verschillen tussen werken, de intentie hebben om te werken of niet werken en het aantikken op de VLIR-kansengroepenindicatoren zijn al bij al beperkt. Daarnaast stellen we een grote variatie vast in de motieven om te werken. De belangrijkste opdeling blijkt daarbij te bestaan uit enerzijds studenten die werken om de studiekosten te kunnen betalen of om in levensonderhoud te voorzien, en anderzijds studenten die werken om de vrijetijdsactiviteiten te bekostigen en om werkervaring op te doen. Samengeteld geeft ongeveer 30% van de werkende studenten aan te (willen) werken om studies te bekostigen of in eigen levensonderhoud (of dat van hun familie) te voorzien tijdens de studies. Dit suggereert dat voor een derde van de VUB generatiestudenten het werken naast de studies noodzakelijk is. Binnen deze categorie werkende studenten zien we een oververtegenwoordiging van studenten met een migratieachtergrond, anders- en meertalige studenten en studenten met een studiebeurs. Deze studenten geven met andere woorden vaker aan te werken om de studies te bekostigen of om in levensonderhoud te voorzien. Het aantal studenten dat werkt om werkervaring op te doen is beperkt tot ongeveer 13%. Studentenarbeid wordt door sommigen aangemoedigd omdat het studenten relevante werkervaring kan bieden met het oog op hun latere arbeidsloopbaan. Als motivatie om te gaan werken is dat argument nog niet sterk doorgedrongen bij studenten.

We stellen, daarnaast, ook een grote variatie vast in de periodiciteit van de betaalde arbeid en in de arbeidsintensiteit. De meerderheid van de werkende studenten (60,4%) geeft aan te werken of werk

te willen zoeken tijdens het weekend. Een eerder kleine groep studenten geeft aan enkel op weekdays te (willen) werken (10,0%). Een groep van iets minder dan 30% van de studenten geeft aan zowel op weekdays als in het weekend te (willen) werken. Wat betreft de voorkeur voor werken 's avonds of overdag, stellen we vast dat 46,1% van de werkende studenten overdag werkt of wil werken en 20,1% 's avonds werkt of wil werken. Daarnaast is er ook een aanzienlijke groep studenten (33,8%) die overdag en 's avonds werkt of wil werken. Werkende studenten variëren ook in arbeidsintensiteit. De werkende student werkt gemiddeld 11u per week. Een categorische opdeling van het aantal uren dat men werkt per week maakt duidelijk dat de meerderheid van de studenten die aangeven te (willen) werken een relatief beperkt aantal uren arbeid verricht, 30,0% van de studenten werkt 1 tot 7 uur per week en 41,8% van de studenten werkt 8 tot 14 uur per week.

Studenten die werken om de vrijetijdsactiviteiten te bekostigen of om werkervaring op te doen werken vooral in het weekend. Daar staat tegenover dat vooral de studenten die werken om in het levensonderhoud te voorzien werken tijdens de weekdays, al dan niet gecombineerd met weekenddagen. Studenten die werken om de studies te bekostigen en om in levensonderhoud te voorzien werken daarnaast respectievelijk 2,32 en 3,40 uur per week meer tegenover studenten die werken om de vrijetijdsactiviteiten te bekostigen.

Een recente review van het onderzoek naar de impact van werken op studiesucces van Neyt, Omeij, Verhaest en Baert (2019) suggereert dat werken een invloed kan hebben op studierendement en studievoortgang eerder dan op bijvoorbeeld het behalen van het diploma of het puntengemiddelde (GPA) dat studenten hoger onderwijs behalen. OESO-cijfers laten zien dat studenten in buurlanden zoals Duitsland en Nederland, waar veel meer studenten aan het werk zijn, gemiddeld één à twee jaar ouder zijn bij het behalen van een Master-diploma dan studenten in België (OECD, 2018). Om die reden hebben we in dit rapport ook het verband tussen betaalde arbeid en studierendement onderzocht. De bevindingen in dit rapport nuanceren enigszins de impact van werken op studiesucces. Zo stellen we geen verschil vast in studierendement tussen studenten die wel werken en studenten die niet werken. Een opvallende vaststelling is dat studenten die nog niet werken maar aangeven wel te willen werken een lager studierendement behalen. Meer diepgaande analyses bieden een selectie-effect ter verklaring aan. Studenten die willen werken zijn vooral studenten met een migratie-achtergrond, uit anderstalige of meertalige gezinnen, kenmerken waarvan we weten dat ze samenhangen met een lager studierendement. Een tweede verklaring is dat binnen de groep werkende studenten een onderscheid moet gemaakt worden tussen enerzijds studenten die werken om de studiekosten te betalen of in levensonderhoud te voorzien en anderzijds studenten die werken om vrijetijdsactiviteiten te bekostigen of om werkervaring op te doen. Studenten voor wie werken een (financiële) noodzaak

is, werken gemiddeld meer uren wat samenhangt met een lager studierendement. Deze studenten werken vermoedelijk ook op momenten waarop er eigenlijk gestudeerd moet worden. Bovendien zijn deze studenten ook vrij afhankelijk van het inkomen uit dat werk, waardoor minder werken voor deze studenten minder vanzelfsprekend is. Deze bevindingen zijn in het bijzonder voor de VUB van belang. Studenten die werken om de studiekosten te betalen of in levensonderhoud te voorzien zijn vaker beursstudenten. Gezien de VUB-studentenpopulatie meer beursstudenten telt dan deze van de andere Vlaamse instellingen kunnen we verwachten dat in vergelijking met de andere Vlaamse universiteiten, een groter aandeel van de VUB-studenten werken en voltijds studeren combineren omwille van financiële noodzaak. Mogelijk heeft dit een impact op de gemiddelde studievoortgang en het gemiddeld studierendement dat VUB-studenten behalen.

Een tweede vraag die zich stelt, is of het werk dat studenten verrichten ook nut heeft voor de studenten in termen van hun ontwikkeling en eventuele latere jobkansen. Hoe schatten werkende studenten dit zelf in? Zijn er verschillen tussen studenten die on-campus werken en studenten die off-campus werken? Een recent rapport van NASPA (de Amerikaanse koepelvereniging van Diensten voor Studentenzaken – Student Affairs Administrators in Higher Education) benadrukt de mogelijk positieve uitkomsten van on-campus werk voor studenten. Zo heeft on-campus werk vaak het voordeel gemakkelijk toegankelijk te zijn, flexibel werken mogelijk te maken (bijvoorbeeld het werkschema aanpassen zodat studenten de lessen kunnen bijwonen) en kan het een manier zijn voor een hoger onderwijs instelling om studenten aan zich te binden (Burnside et al., 2019).

Tot slot vallen de vastgestelde genderverschillen in dit rapport op. Vrouwen werken meer dan mannen en de cijfers uit de VUB-studentenpoll tonen dat sinds academiejaar 2013-2014 de proportie vrouwen met een studentenjob voor élk academiejaar aanzienlijk groter is dan de proportie mannen. Werkende vrouwen behalen daarnaast ook een hoger studierendement dan werkende mannen. Onze analyses tonen dat dit verband niet verklaard kan worden door de sociale achtergrond van de studenten, noch door de aard van de betaalde arbeid. Deze genderverschillen zijn niet nieuw, ze werden reeds gedocumenteerd in eerder onderzoek (Dustmann & van Soest, 2007; Montmarquette et al., 2007). Zo vinden Dustmann en van Soest (2007) enkel voor mannen een negatief effect van betaalde arbeid op het studierendement en de studievoortgang. Het onderzoek van Montmarquette en collega's (2007) rapporteert gelijkaardige bevindingen. In geen van die geciteerde onderzoeken geeft men echter een verklaring voor dit genderverschil. De bevindingen in dit rapport bieden daarover ook geen uitsluitel.

7 Bibliografie

- Baert, S., Marx, I., Neyt, B., Van Belle, E., & Van Casteren, J. (2018). Student employment and academic performance: An empirical exploration of the primary orientation theory. *Applied Economics Letters*, 25(8), 547–552.
- Barke, M., Great Britain, & Department for Education and Employment. (2000). *Students in the labour market: Nature, extent and implications of term-time working among university of North Umbria undergraduates*. HMSO.
- Burnside, O., Wesley, A., Wesaw, A., & Parnell, A. (2019). *Employing student success. A comprehensive examination of on-campus student employment*. NASPA, Student Affairs Administrators in Higher Education.
- Callender, C. (2008). The impact of term-time employment on higher education students' academic attainment and achievement. *Journal of Education Policy*, 23(4), 359–377.
- Dustmann, C. & van Soest, A. (2007). Part-time work, school success and school leaving. *Empirical Economics*, 32(2-3), 277-299.
- Jewell, S. (2014). The impact of working while studying on educational and labour market outcomes. *Business and Economics Journal*, 5(3), 1–12.
- JOP. (2018). *Facts and figures: Bijbaantje*.
https://www.jeugdonderzoekplatform.be/files/facts__figure_bijbaantje.pdf
- McKechnie, J., Hobbs, S., Simpson, A., Anderson, S., Howieson, C., & Semple, S. (2010). School students' part-time work: Understanding what they do. *Journal of Education and Work*, 23(2), 161–175.
- Montmarquette, C. Viennot-Briot, N. & Dagenais, M. (2007). Dropout, school performance, and working while in school. *Review of Economics and Statistics*, 89(4), 393-406.
- Neyt, B., Omeij, E., Verhaest, D., & Baert, S. (2019). Does student work really affect educational outcomes? A review of the literature. *Journal of Economic Surveys*, 33(3), 896–921.
- OECD. (2015). *Working and learning: A diversity of patterns* (OECD Social, Employment and Migration Working Papers No. 169; OECD Social, Employment and Migration Working Papers, Vol. 169).
- OECD. (2018). *Education at a Glance 2018: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing.
- Randstad. (2018). *Studenten aan het werk*. https://www.randstad.be/content/d5a198b7-f411-4f5c-923b-e38e62eb2c4f/studentenstudie_2018.pdf
- Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. (2019). *Opnieuw meer studentenarbeid in 2018*.
<https://www.rsz.be/nl/news/967/opnieuw-meer-studentenarbeid-2018>
- Steunpunt Hoger Onderwijs. (2020a). *Het studierendement van VUB-generatiestudenten in relatie tot de VLIR-kansengroepenindicatoren. Academiejaar 2019-2020: Een beschrijving*. Brussel: VUB.
- Steunpunt Hoger Onderwijs. (2020b). *Het studierendement van VUB-generatiestudenten op het einde*

van het eerste academiejaar: Een analyse van de impact van de VLIR-kansengroepenindicatoren en de vooropleiding. Brussel: VUB.